

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUNNS BARNENS DAGNUMMER

UTGIVVARE: JOHAN NORDLING.

TILL VÅRA LÄSARE.

DÅ IDUN denna gång träder in i de svenska hemmen, är det med barnatankar, barnasinne och barnaskratt, hon möter sina läsare. Hon representerar nämligen med detta veckonummer en liten del af den stora, varmhjärtade välgörenhetsrörelse, som heter "Barnens Dag" och som just nu, då vårkänslorna genomdallra människornas själar, fyller vår hufvudstads gator med fest och färg till förmån för grändernas hungrande och frysande barnskaror. Idun har aldrig saknat förståelse och älskvärda hjälpare, när helst det gällt ett ädelt syfte. Därför äro vi också förvissade om att, när vi nu vädja till allmänheten för dessa tusendens räkning, som i lifvets morgontimmar endast veta af lidande och försakelse, sker denna vädjan icke förgäfvnes. Köpen därför Iduns Barnens-Dag-nummer, hvarhelst det sträcker emot eder — uppoffringen är ringa, men ändamålet är stort.

KRONPRINSESSAN MARGARETA MED PRINSARNE GUSTAF ADOLF OCH SIGVARD.

En hälsning från furstebarnen.

LOCKIGA SMÅ barnagestalter skymta nu flere och flere i den kungliga tronens omedelbara närhet, och deras lyckliga mödrar se med glädje, huru de växa till för att en dag som mogna män och kvinnor träda ut i lifvet och i en ädel pliktuppfyllelser tjänst verka från de höjder, där ödet ställt dem. Genom älskvärdt tillmötesgående från kronprinsessan Margareta och prinsessan Ingeborg har det förunnats oss att för detta de svenska barnens Idunnummer få taga och reproducera ofvanstående furstliga familjebilder som en hälsning till alla svenska barn från landets yngsta prinsar och prinsessor.

PRINSESSAN INGEBORG MED PRINSESSORNA MARGARETA, MÄRTA OCH ASTRID. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

NÅGRA BLIFVANDE SMÅFJELLKOLONISTER

Hvad är ljufvare att minnas,
 hvad står ljusare för tanken
 än en barndom full af lycka?
 Du, som äger detta minne,
 gif en skärf, att unga skaror
 måtte ut i lifvet draga
 rika på den milda honung,
 som ur barnafrojder samlas
 och är hjärtats bästa näring!

“BARNENS DAG.”

PROFESSOR
 FRANS VON SCHÉELE.

EN BARNENS och ungdomens uppriktige vän har i nedanstående rader klarlagt betydelsen af årets “Barnens dag”, och att hans från hjärtat kommande ord skola vinna resonans hos höga och låga, rika och fattiga är blott en bekräftelse på den samhörighetskänsla, som finnes mellan de vuxna och det släkte, som nu spirar och hvars materiellt vanlottade del det är samhällets plikt att värna om. Professor v. Schéele, hvars funktion som förste inspektör vid Stockholms stads folkskolor ger honom

tillfälle att stå öga mot öga med de fattigas barn och vara vittne till deras i mångt och mycket sollösa lif, är själf en af de ledande krafterna i “Barnens dag”, och i hans vädjan ligger därför en djup känsla af att det här gäller en viktig social uppgift som ej får försummas.

“BARNETS ÅRHUNDRADE” har man kallat vår tid. Om seklet skall komma att göra skäl för detta namn, är väl mycket osäkert, då så många andra samhällsfrågor pocka på dess uppmärksamhet.

Men åtminstone en eller ett par dagar om året borde barnen helt kunna få lägga beslag på denna uppmärksamhet. Det var denna tanke som direktör Claës Virgin bragte till förverkligande hos oss, då han första gången med så mycken framgång anordnade en “Barnens dag”, som sedan årligen regelbundet återkommit och nu börjar höra till det traditionella inom Stockholms-lifvet.

Sannerligen förtjänar “Barnens dag” och att blifva en bestående institution, till hjälp åt

de fattiga barnen och till glädje åt alla, som äro villiga att åtminstone för ett par dagar om året slå bort nordbons trumpna humör.

Det är sällan något kan offentligt ske utan att blifva utsatt för kritik, och det är därför ej underligt, att äfven “Barnens dag” blifvit föremål för anmärkningar och klander. De ungdomliga bössinsamlarna påstås stundom hafva uppträdt på ett sätt, som ej varit passande. Deras munterhet har varit för lössläppt, deras tilltagsenhet för stor. — Ja, det är ju möjligt, att i enskilda fall så varit. Vi nordbor hafva nu en gång icke det rätta lynnet för karnevaler, hvarken för att såsom uppträdande midt i yran bevara det rätta måttet, — och kanske än mindre för att såsom åskådare ryckas med i den muntra stämningen och därigenom blifva öfverseende.

Men i stort sedt tror jag icke, att vår ungdom visat sig ovärdig att åter få fira en glad “Barnens dag”. Och man kan väl hoppas, att erfarenheterna år för år skola tillgodogöras och publiken så småningom uppfostra sig, så att betänkligheterna mot detta folknöje förlora sin betydelse.

De fattiga barnen behöfva “Barnens dag”, — de behöfva de understöd, som genom den vinnas för skollofskolonier, “mjölkdroppar”, barnsjukhus o. s. v., understöd, som under de gångna åren uppgått till omkring en half miljon kronor, de där för visso icke på annat sätt kunnat hopbringas.

För den, som inom folkskolorna har tillfälle att i stort iakttaga barnens hälsotillstånd och kraftutveckling, lider det intet tvifvel att behovet af hjälp för de fattiga barnen för närvarande i Stockholm är mycket stort. Läkarnas undersökningar ådagalägga, att vi hotas med en verklig degeneration inom hufvudstadens arbetarebefolkning, om icke snar och kraftig hjälp lämnas.

Orsakerna till den hotande faran ligga naturligen djupt i storstadens många sociala och hygieniska missförhållanden. Och den verkliga boten af det onda kan endast vinnas genom ingripande sociala reformer, framför allt på bostadsfrågans område.

Men under tiden, medan vi vänta på reformerna, måste allt göras för att söka rädda de nu uppväxande barnen från åtminstone en del af de sociala missförhållandenas följder. Vi få ej låta de fattiga små förtvina af brist på sol och ljus och värme. Och de sjuka måste få vård, liksom de hungrande näring.

Då man vet, hvad “Barnens dag” i detta hänseende betyder för tusentals barn i Stockholm, så motses hvarje år den dagen med bafvan. Skall vädret blifva vackert och inkomsten därför den vanliga?

Ja, så litet tilltror man den stora allmänhetens verkliga intresse, att man tror utgången beroende af väderleken!

I denna misstro vill jag icke instämma. Den förlutna vinterns stortartade insamlingar till barnbespisningen ingifva mig ett djupare förtroende till den allmänna hjälpsamheten. Med glädje motser jag därför äfven i år “Barnens dag”, viss att Stockholm ej skall glömma sina fattiga små.

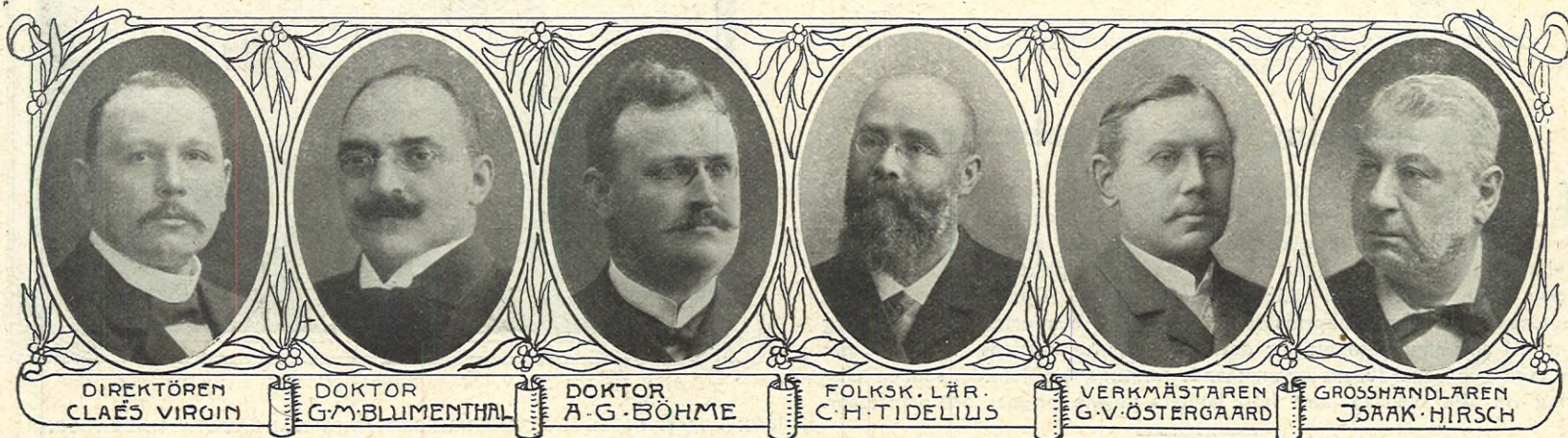
Men — tillåt mig bedja eder: lägg så stora slantar i bössorna, att de tillsammans må räcka till sommarlycka åt många, många, som nu gå med bleka kinder och undra, om de skola få komma med “på kolonien” i år!

Ju fler, som få komma ut och hämta hälsa, desto flera kunna utvecklas till kraft och duglighet, under det de annars kanske blifva odugliga, tärande samhällsmedlemmar.

Det är vårt samhälles framtid det gäller. Därför borde vi ej ha råd att spara — på “Barnens dag”.

Stockholm d. 4 maj 1909.

FRANS V. SCHÉELE.

DIREKTÖREN
 CLAËS VIRGIN

DOKTOR
 G. M. BLUMENTHAL

DOKTOR
 A. G. BÖHME

FOLKSK. LÄR.
 C. H. TIDELIUS

VERKMÄSTAREN
 G. V. ÖSTERGAARD

GROSSHANDLAREN
 JSAAK HIRSCH

Hvad är bittrare att minnas,
 hvad står mörkare för tanken
 än en barndom utan glädje?
 Du, som äger detta minne,
 gif en skärf, att unga skaror
 måtte ut i lifvet draga
 utan kunskap om den saknad,
 som dig följde likt en skugga
 och förödde hjärtats rosor!

Selma Lagerlöf.

FRÅN · FJÄLLKOLONIEN · VID · ÄNN

Hvar sådden faller.

DET ÄR STORA VIDDER, som besås med kornet ur »Barnens dags» förrådkammare. Och många hängifna hjärtan och viljor äro i verksamhet för att sådden icke skall förfaras, utan gro till rika skördar af fysisk och andlig hälsa hos de uppväxande barnskarorna från storstadens proletärkvarter.

Några korta uppgifter om ett antal personer och de af dem ledda filantropiska institutioner, som stå i sammanhang med »Barnens dag», torde därför ha sitt intresse i ett högtidsnummer sådant som detta.

Skollofskoloniverksamheten i Stockholm är i år precis 25 år gammal. Det var nämligen år 1884 som den första kolonien startade, och i spetsen för densamma stod en energisk och behjärtad kvinna, lärarinnan fröken Agnes Lagerstedt. Kolonien bestod då af 18 barn och var förlagd till Tulka, Häfverö socken. Fröken L. utvidgade verksamheten, hvar efter hon tog initiativet till Aktiebolaget Stockholms Arbetarhem, som fr. o. m. 1898 utsändt 1—3 kolonier årligen. Till en af dessa har ingenjör O. Hirsch skänkt en egen byggnad, Fjällbacka i Norrfjäll. En annan form för det social-pedagogiska arbetet bland grändernas bleka ungdomar är utsändandet af s. k. ferie-barn. Sedan flera år tillbaka ha hem anskaffats och reshjälp utdelats åt sådana fattiga barn, som icke kunnat få plats på någon skollofskoloni. Denna ansvarsfulla och kräfvande verksamhet har de sista åren omhändertagits af lärarinnan fröken Anna Rylander. Medel ha erhållits bl. a. från »Barnens dag», som årligen lämnat 3,000 kronor. Fröken R. har dessutom sedan år 1907 till och med förra året, då sjukdom tvingade henne att upphöra, skött värdninesskapet för de många skolresande, som besökt hufvudstaden, samt nedlagt ett förtjänstfullt arbete för Stockholms arbetsstugor.

Det var därför en stor förlust för de unga och för hela den verksamhet, hon ägnat sina krafter, då fröken R. nyligen rycktes bort af döden, och saknaden tog sig lika varma som uppriktiga uttryck i de eftermälen, hvilka enskildt och offentligt ägnades hennes minne.

Norr om den fagra Annsjön, »Jämtlands pärla», och nära Anns järnvägsstation har Stockholms Fjällkoloniförening tre egna hem, Fjällåsen, Granlunda och Björkhagen samt ett förhyrdt hem i byn Vallan. Till dessa kolonier sändas nu till sommaren omkring 150 bröstklena, ehuru ej med tuberkulos behäftade barn. Föreningen bildades på förslag af fru Julia Blomqvist, f. Biörck, och har till ordförande professor Fr. von Schéele. Fru Blomqvist, som från föreningens bildande tillhört styrelsen, utsågs 1908 till inspektris för fjällkolonien, och tilldelades henne därigenom mera officiellt den ställning, som hon redan förut i 12 års tid innehaft. — Vår bild här ofvan, till vänster, återger en flock blifvande fjällkolonister jämte mödrar, åt hvilka fru B. lämnar nödiga upplysningar angående utrustning. På den högra bilden synas barnen stationerade på kolonien.

Sällskapet Barnavännerna, stiftadt 1870 af smidesfabrikören Olof Andersson, har till syfte att årligen strax före jul beklåda fattiga värdade skolbarn. Under sin 39-åriga välsignelsebringande verksamhet har sällskapet utdelat fullständiga beklådningar till 3,642 barn samt kängor till 1,173 barn för en sammanlagd kostnad af 122,000 kronor. Som sällskapets sekreterare sedan 24 år och redaktör af Barnavännernas matrikel fungerar läraren i Maria folkskola C. H. Tidelius, och som en dess synnerligen verksam styrelseledamot må nämnas verkställaren G. V. Östergaard.

En annan filantropisk institution är »Barnavärn», som räknar sitt ursprung från 1896, då pastor Anton Lewedahl samlade några fat-

tiga gatans barn och gaf dem skydd och samsättning i en af stadens outhyrda lokaler. En gåfva af konung Oscar på 200 kronor blef grundplåten. År 1897 utsågs Barnavärns första styrelse. Underståhållaren von der Lancken blef ordförande. Den ledande själen ifrån denna till närvarande stund har dock varit och är fru Mathilda Ekelöf, f. Beskow, som med sällspord energi och uthållighet arbetat för föreningens utveckling.

Fröken Franziska Meyer grundade år 1904 Föreningen för fattiga folkskolebarns frukostbespisning. Föreningen har erhållit understöd från »Barnens dags» medel under 1907 och 1908. För barnbespisningen inom Kungsholms folkskola har lärarinnan därstädes fröken Anna Broström varit synnerligen nitisk.

Föreningen »Mjölkdroppen» arbetar för att sprida en välbehöflig kunskap i värden af späda barn. Den har anstalter inom ett flertal af Stockholms församlingar. Såsom en ifrig främjare af denna förenings syften må nämnas med. d:r G. M. Blumenthal.

Med understöd af bl. a. medel från »Barnens dag» har en annan af hufvudstadens läkare med. d:r A. G. Böhme upprättat ett sjukhem för tuberkulösa barn i Mörsil och ett vid Hamra samt med understöd af »Majblomman» bidragit vid upprättandet af kronprinsessan Margaretas sjukhem i Dalarne för lungtuberkulösa barn. Har under flere år varit läkare för Fjällkolonierna i Jämtland.

Välgörenhetsföreningen S. de C. — stiftad för 35 år sedan af ett antal unga skolflickor med ändamål att bespisa fattiga folkskolebarn samt upprätta ett barnsjukhem — faller också inom ramen för denna öfversikt. Slutligen har grosshandlaren Isaak Hirsch till koloni för barn inom Mosaiska församlingen inköpt Glemsta på Björkö för 10,000 kronor. Dess verksamhet började förra året.

FRÖKEN AGNES
LAGERSTEDT

FRU JULIE
BLOMQVIST

FRÖKEN ANNA
RYLANDER

FRÖKEN ANNA
BROSTRÖM

FRU MATHILDA
EKELÖF

FRÖKEN FRANZISKA
MEYER

MITT FÖRSTA

UNDER DE gångna månaderna af året har Idun, som bekant, då och då under rubriken "Mitt första författarskap" meddelat små autobiografier, hvori de respektive författarne skildrat sina första pröfvande steg på diktens mark. Den självbiografi vi i dag publicera synes oss falla särdeles väl inom ramen för Barnens-dag-numret, dels emedan författarinnan

FÖRFATTARSKAP

skildrar en litterär barndomsepisod ur sitt lif och dels därför att hon vid sidan af sin öfriga diktning förvärfvat sig ett högt skattadt namn på barnvisans område. Som prof på denna hennes täcka diktikonst meddelas här en af henne författad och tonsatt sång, hvilken hon haft älskvärdeheten att speciellt för detta nummer ställa till vårt förfogande.

MINNET AF mitt allra första diktförsök är förknippadt med minnet af en liten mörk barnkammare, dit en ljusstrimma tränger in från angränsande rum. I den lilla barnkammaren ligga vi, min yngste bror och jag, i hvar sin brunmålade säng, tillsagda att vara tysta och sofva. Det har nog händt ibland att jag — trots tillsägelsen — legat och berättat sagor för lille bror eller läst upp verser. Och just denna kväll, som jag särskildt minns, har jag först legat tyst en stund och så med en skälfring af högtidlig glädje hviskat: "Nu har jag själf hittat på en vers." Och så läser jag upp den för den något sömnige yngre brodern:

Herre, du min styrka och mitt fäste,
du som skyddar fågeln i hans näste,
skyddar också mig för hvarje fara
med din helga änglaskara!

Fågeln, som uti sitt näste vakar
öfver ungarna och sig försakar,
är en trogen afbild utaf dig,
som oss skyddar eviglig.

Ja, det var verkligen ett par verser till, men som de voro ännu klenare, skall jag förskona läsaren för dem.

Ungefär vid samma tid torde det ha varit som jag började min första roman. Den skulle handla om en gosse och en flicka, som ledo skeppsbrott på Sydamerikas kust och blefvo funna af indianer och sedan lefde ett härligt lif i den stora urskogen. Som jag vid den tiden var 7—8 år och min yngre bror 5—6 år skulle naturligtvis berättelsens hufvudpersoner vara af samma ålder. Men då jag ännu inte hade något klart begrepp om ett bindestrecks nytta och nödvändighet i vissa sammanställningar, kom berättelsens början att lyda sålunda:

"En flicka om 78 år och en gosse om 56 år lågo uppkastade på Atlantiska oceanens strand."

De skrattsalfvor, med hvilka mina äldre bröder läste om detta onekligen något ålderstigna par, som låg där uppkastadt på stranden, voro kanske bidragande orsaker till att romanen "kom af sig vid ingången".

Jag var tio år; vi hade nyss flyttat ut till landet; jag var ensam ute och ströfvade och kom till en högt belägen, af skog omgifven äng. En plötslig känsla af fröjd genomströmmade mig, där jag stod allena i solskenet och såg ingenting annat omkring mig än träd och gräs och blomster och flygande fåglar och den vackra blå himlen däruppe. Det sjöng inom mig. Det blef till ord — mycket tafatta ord, som alls inte förmå återge något af hvad de ville återge, men själf ser jag, när jag nu åter läser dem, alltsammans så tydligt för mig: ängen och blommorna och solen — och förnimmer åter som en genklang af den stundens jublande sällhetskänsla:

Ärla, o ärla, du dig svingar
morgonens pärla, på dina vingar;
ärla och särla, härligt klingar
högt i det blå sången då.

Jag hade ett dunkelt medvetande om att det kanske inte egentligen var en ärla jag menade, utan en lärka. Men hvem kunde rå för att det inte fanns lika bra rim på lärka som på ärla?

Och så diktade jag vidare:

Så ock anden, högt emot ljuset,
löst ifrån banden, högt ofvan gruset
mot himmelska landen mot Fadershuset
en gång flyr; hem han styr.

Vintern därpå skref jag ett skådespel, som handlade om zigenare och bortröfvade barn och var förlagdt till Spanien; det blef aldrig färdigt, men en skolkamrat och jag spelade scener därur och hade oerhördt roligt.

Vid elfva års ålder diktade jag under ett anfall af Weltschmerz ett poem, som begynte sålunda:

Ja, äfven jag har trott uppå lycka och frid!

Dikten avslutades med en dyster aning angående den tidpunkt, då min trötta själ skulle finna ro:

Det blir väl ej förr än jag sänkes i grafven neder
och husrum fritt får emellan fyra bräder.

När dikten var färdig, hade min Weltschmerz lättat icke obetydligt.

I en tjock anteckningsbok, som jag ännu har kvar, finnas upptecknade några hundratal olika titlar på dikter — de stamma från sexton-sjutton-års-åldern, då jag tidtals diktade så mycket, att jag fann det alldeles för besvärligt att nedskrifva allt; jag nöjde mig med att anteckna poemens namn, i tanke att någon gång längre fram skrifva dem i sin helhet. Att jag aldrig kom att göra det, torde icke ha medfört någon förlust för mänskligheten.

Vid tjuugo år hade jag emellertid en diktsamling färdig, som jag hade planer på att få publicerad. Själf vågade jag emellertid icke gå till en förläggare — det föreföll mig föga mindre skräckinjagande än att uppsöka ett rytande lejon i dess håla — men genom en mellanhand fick jag ett manuskript framlämnadt till en förläggare — som naturligtvis inte ville ha det.

Jag blef vid den tiden tillrådd att skrifva realistiskt och att skrifva på prosa, emedan ingenting annat under den perioden gillades. Men jag kände mig oförmögen till både det ena och det andra och fortfor att ibland skrifva verser — ehuru det numera föreföll mig sannolikt att jag skulle nödgas återgå till min barnoms blygsamma planer för offentliggörande af mina diktalster: att lägga dem i en låda och gräfva ned dem i jorden i det obestämda hoppet att någon gång i framtiden någon måtte hitta dem och välvilligt utgifva dem.

Jag hade under min barndom emellanåt fått höra: "Du måtte väl inte bli en blåstrumpa" — ord, som nog egentligen voro menade skämtsam, men som åt ett känsligt barnsinne gifvit det intrycket att den benägenhet för att skrifva vers, som jag ibland röjt, var någonting olyckligt, nästan brottsligt. Och det var kanske delvis därför som jag — om jag än i skolan lät kamraterna få del af skämt- och tillfällighetsverser — i allmänhet var mycket rädd för att låta någon få se mina riktiga dikter.

Min första offentliga debut skedde i Daniel Fallströms kortlifvade lilla teatertidning Puck. En af mina bröder, som var gammal vän och

skolkamrat till Fallström, sade mig att denne önskade en dikt för sitt profnummer; jag lämnade en dikt — djupt anonym — och blef ganska glad, när min bror kom hem med ett revider-afdrag af tidningen och berättade, att de suttit tillsammans på "Kung Carl", — han och Fallström och några till — och läst dikten och att alla sagt den var bra och undrat hvem författaren var.

Nästa gång jag uppträdde inom den periodiska pressen var i "Tidskrift för hemmet", men det var, sanningen att säga, emot min vilja. Esselde hade sändt mig en liten vänlig biljett och sagt, att hon hört jag skref både dikter och dramatiska saker — hon syftade väl på några "spex", som uppförts i kamratkretsen — och bad mig komma upp till henne med några af mina alster, så ville hon trycka dem i sin tidskrift. Som jag vid denna tid ännu hade en stor skygghet för offentligheten och föreställde mig att anonymiteten lättare skulle bli röjd, ifall jag skrefve i en kvinnornas tidskrift — hvar och en skulle ju då förstå åtminstone så mycket som att författaren var en kvinna — medtog jag till Esselde några dikter af dem jag själf tyckte vara svagast, i hopp att hon ej skulle vilja ha dem. Hon satte emellertid in ett par af dem och bad mig komma åter med andra — hvilket jag dock ej gjorde. En vårdag år 1894 företog jag mig att läsa upp ett par dikter för en vän — något som ej händt mig på flere år. Hon satt tyst med sänkta ögon, efter det jag slutat. Jag tänkte modfälld: Hon tycker det är dåligt! Så såg hon upp och utbrast: "Men hvarför ger du inte ut detta?"

Jag bekände, att jag länge önskat det, men att bristande mod och företagsamhet afhållit mig därifrån. Hon erbjöd sig strax att gå till en förläggare, och några dagar efteråt vandrad hon åstad till Bonnier med en tjock bunt dikter. Han utlät sig gynnsamt men ville ej ge ut dem på andra villkor än att jag betalade halfva tryckningskostnaden — hvilket var mig absolut omöjligt. Så gick min vän att försöka hos andra förläggare. Det lyckades inte. Och saken tycktes helt hopplös — då jag påminde mig något: en gång, då jag suttit och berättat sagor för en liten älskad brorsdotter, hade hennes mor sagt till mig: "De där sagorna borde du skrifva ned och ge ut." Kanske skulle jag kunna åstadkomma en barnbok. Några små dikter hade jag ju också som kanhända bäst skulle lämpa sig för barn.

Ett par veckor senare uppvaktades Bonnier med en barnbok. Han tyckte om den och bjöd ett honorar, som öfversteg hälften af min anpart i tryckningskostnaderna för diktsamlingen. Så blef saken mera möjlig. Och så kom det sig att jag till julen 1894 debuterade med dels en diktbok, dels en samling visor och sagor för barn i två delar.

Nå, det blef nu inte så roligt att debutera, som jag tänkt mig. Men det är en annan historia, som Kipling brukar säga.

ANNA MARIA ROOS.

VÄRLÖKEN.

ORD OCH MUSIK AF ANNA MARIA ROOS.

1888

Lifligt.

leggiero

Vär-lök sku-ter raskt ur jor-den opp, opp,

p *sempre p e staccato*

Grön till stjälk och blad, men gul till topp, topp, li - te blek den lil - la,

mår dock in - te il - la, midt i ky - lan sku-ter hon en knopp, knopp.

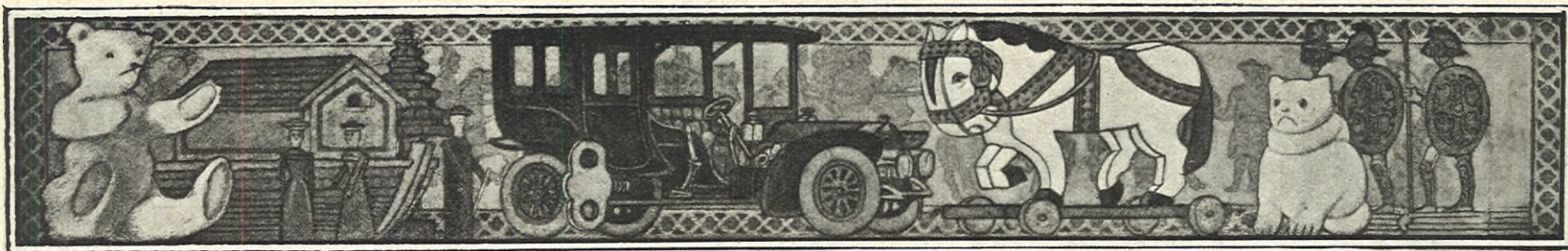
VÄRLÖK SKJUTER raskt ur jorden opp, opp,
grön till stjälk och blad, men gul i topp, topp,
lite blek, den lilla,
mår dock inte illa —
midt i kylan skjuter hon en knopp, knopp.

Vårsol lyser re'n så klart och grannt, grannt,
snö dock ligger än på dikets kant, kant.
Liten värlök tänker:
"När blott vårsol blänker,
snön får ge sig -- det är visst och sannt, sannt.

Visst är stormen kall och vädret hårdt, hårdt,
och ibland jag frysa får rätt svårt, svårt,
men det gäller bara
rak och tapper vara —
hoppet är ju ändå alltid vårt, vårt.

Och för hvarje stråle solen ger, ger,
blir jag glad och ljust mot solen ler, ler.
Ja, nog skall jag stå mig,
köld skall ej rå på mig —
och jag vet: där komma blomster fler, fler."

Kom en liten tös och blomman tog, tog.
Liten värlök än i döden log, log:
"Kan till fröjd jag blifva,
kan jag huggnad gifva —
nå, då har jag ändå lefvat nog, nog."

DÅ VILLES föräldrar flyttat in i Kalles föräldrars villa, som låg så vackert och fritt utanför staden, kände Kalle inom sig en dunkel, men smärtsam aning om framtida bekymmer. Han sökte icke göra den gällande, men den stack fram i hans mörka ögons ärliga blick och i oroliga, brydda små grimaser kring läpparne, som eljes hade så lätt för att le. — De hade ju haft hyresgäster förut, men barnlösa. Nu skulle det bli annat af. Kalle var nyss fyllda fyra år och ganska vaken för sin ålder; han hade mycket väl af pappas och mammans samtal och annat förstått, att också de insågo förändringens betydelse — fast deras synpunkt icke fullt öfverensstämde med hans.

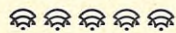
— Tänk, sade mamma en dag till Kalle, i morgon får Kalle en lekkamrat. Det blir roligt.

Och hon klappade sin pys på kinden, helt gladt. Men Kalle kunde icke visa den glädje häröfver, som han väl bort hysa, men icke kände. — En lekkamrat, tänkte han förstulet — ja, det var godt och väl. Det hade han haft förut: pappa och mamma och lilla syster, som roade honom ofantligt, äfven när hon skrek, gårdskarlen Alfred, barnjungfrun Elsa, katten, skottkärran, bollarne och krocketkloten, andra trefliga figurer att förtiga — hvad var det annat än lekkamrater, alltihop, hans egna och rättmätiga rikets trogna och hedervärda undersåter! Och riket, det var ju den stora, gamla trädgården och gårdsplanen, och barnkammaren, ja, korridoren och vinden kunde han äfven under kortare perioder betrakta som lydländer. Med allt detta hade Kalle hittills funnit sig nöjd, ja, lycklig som en kung bör vara. — Men nu, nu steg som ett ovädersmoln på hans klara himmel en farhåga, att denne okände Ville, den utlofvade och i Kalles tycke alldeles onödige lekkamraten, skulle uppträda som medtäflare om makten, kanske för att med list och våld störta Kalle från hans ärfda tron.

Kalle hade visserligen flera gånger gjort bekantskap med jämnåriga både gossar och flickor, men då antingen själf bortbjuden eller såsom värd åt små gäster. De hade i regel varit snälla och åtminstone dragliga för en afton. Men nu var det fråga om något annat, något mycket viktigt och mer ansvarsfullt, nämligen daglig sammanvaro för lång tid framåt, kanske för flera år — alltså en hel evighet efter Kalles förmåga af beräkning. Hvad skulle den komma att innebära, det var spörsmålet, som grumlade Kalles lifliga lilla håg.

En mulen dag på nyåret väcktes Kalle af ovant larm på gården, nya röster i trapporna, — och som stucken af en nål i bakdelen skvatt han upp, klef i nattskjortan barfota ur sängen och tassade hän till fönstret, hvars rullgardin han försiktigt drog åt sidan. Hans omornade ögon kikade just lagom ut i den kulna vintermorgonen för att få skåda, hur en annan liten pys, i pälskantad lufva, dito kavaj och röda yllehåsar inom galoscher sakta leddes af en främmande herre uppför den nyskottade trädgårdsbacken fram till stora verandan. Det var Ville, som kom. — Hur Ville egentligen såg ut och hvad man kunde vänta sig af honom, hade Kalle ännu ej lyckats göra sig någon klar föreställning om. Han kände heller ingen lust att påskynda sammanträffandet. Hemlighetsfullt bekländ fälde han åter rullgardinen och ilade tillbaka till sängen. Där låg han sedan

Pysar.

För Iduns Barnens-
Dag-nummer af

Gustaf Ullman.

lyssnande, tyst och orörlig, som om han sof. — Aldrig hade han tyckt, att tiden gick så långsamt förr. Hvarför kom inte mamma eller åtminstone Elsa och hjälpte honom med kläd-seln som vanligt? — Lillan var tagen ur sin bädd, redan innan Kalle vaknat, och fick sig väl en extra liten morgonlur i sängkammaren. Kalle fann sig öfvergifven, som vore han genast från och med de nya inkräktarnes ankomst alldeles bortglömd och ur räkningen. Det var upprörande. — Plötsligt nådde honom genom det dofva sorlet och trampet nerifrån hans mammans röst, muntert högljudd. Och ändt-ligen nalkades hennes steg i trappan, men — icke ensamma. Han hörde också andra steg, både af en vuxen människa och af ett barn — samt en liten pojkes stämma, frågande och pladdrande i korta afbrutna tag, liksom besväråd af mödan uppför trappan, som förde till Kalles barnkammare. Men hur hängde detta ihop? Hvad ämnade man tillåta sig? Skulle han inte få vara ifred ens där — i sitt eget krypin? Kalle riktigt höll andan af häpnad och förbittring. — Nu tog det i låset, så öppnades dörren, och in trädde Kalles mamma och en annan fru, som var i hatt och kappa. Och mellan dem klef en liten trind byting, som måste vara Ville — fast inte heller nu såg Kalle närmare på den ovälkomne. Ty Kalle hade blixtnabbt krupit djupt ner i sängen, dragit täcket högt öfver hufvudet och låg nu hoprullad som en igelkott — — — och hade han ägt en igelkotts taggar, så nog hade han i den stunden skjutit ut dem till värn mot den hotande faran.

— Här kommer din lille lekkamrat, sade Kalles mamma. Från sängen hördes intet ljud till svar.

— Han kanske sover än. — det är väl synd att väcka, menade Villes mamma leende.

— Åh, det är ändå längesedan tid att stiga upp. Kalle brukar vara så morgonkry. Och det är bäst, att de genast få träffas inomhus, när vi mammor äro med bäge. Var inte blyg nu, Ville — nu purrar vi Kalle åt dig!

De hade hunnit fram till sängen, och Ville böjde sitt klotruna, ostfeta lilla ansikte öfver kanten, stirrande med ett par ljusblå, kyligt nyfikna ögon ner på den ängsligt insvepta, lefvande kulle, som påstods heta Kalle. — Villes mamma hviskade något i sin gosses öra och efter någon tvekan ropade han så godt han förmådde:

— God dag, lilla Kalle! Har du sovit godt? Intet svar fick han. Då försökte Kalles mamma lyfta litet på täcket, medan hon skrat-tande blinkade åt den andra frun. Ett dämpadt, men förtvifladt skri ur det fördolda ljud härvid genom kammaren. De tre störande stodo helt bestörta, ej minst Ville; med gapande mun drog han sig undan bakom modern.

Men Kalles mor ville inte uppgifva försöket: — Kära barn, det är inte farligt! Titta ut nu bara och säg god morgon till mamma och tant och den lille snälle Ville!

— Nej, nej, nej — Kalle vill inte! Kalle vill inte hälsa på Ville, skrek det under täcket,

som med ytterlig ansträngning fasthölls af Kalles små näfvar. Någon verklig presentation mellan pysarne blef heller inte af den gången.

Villans trädgård delades hädanefter i två lika stora parter, med stora midtelgången som gräns mellan Kalles och Villes välden. Denna visa åtgärd, hvars helgd stod fullt klar för Kalle, hindrade emellertid icke Ville från att företaga ströftåg in på den andres område. Och till Kalles heder må sägas som sant, att länge dröjde det icke, förr än han lärt sig ganska gästfritt mottaga den objudne gästen. Snön, som täckte så godt som hela deras gemensamma maktsfär, erbjöd ju lyckligtvis icke endast tillfällen till krig, utan äfven till fredliga företag, hvilka med fördel utfördes af deras förenade krafter. För så pass unga fästningsingenjörer gick det lättare att bygga snövallar tillsammans än hvar för sig. Fast Villes lättja nog retade Kalle till öfvermod. Så här kunde han yttra sig:

— Kom, ska Ville få se på Kalles fästning!

Ville blef fasligt lång i synen, stel i blicken, vid dylikt skämt.

Han hade ju dock varit med om planering och grundläggning, och för visso någon gång med svidande fingrar smetat dit en och annan snöklump. Så inte hade Kalle ensam rätt till det fullbordade verket. När det sedan kom till strid mot osynliga eller synliga fiender — i senare fallet träd och buskar, då inte enderas pappa och mamma eller gårdskarlen fanns till hands — fick också Ville känna sig som hemma bakom de hvita murarna och under hotfullt brummande afskjuta bollar genom kanongluggarna. Att Ville dundrade bäst och Kalle träffade bättre, gjorde ingenting till saken, fast det visst icke undgick Kalles pigga iakttagelse. — Han förstod att på ett så älskvärdt omärkligt sätt njuta af kamratens oskuldsfulla drumlighet. Råkade Ville slinta eller ramla af kälken, för att efter ett sådant litet missöde bli liggande hjälplöst afsägad med ett öfverdrifvet gnäll eller gråten på väg i de blankblå ögonen, så hände det, att Kalle, mildt leende, hjälpte honom upp igen med en uppmuntran: — Blef Ville rädd? — — Det var inte farligt! — —

Lustigt nog undvek Kalle att återgälda Villes oombdda besök. Han, Kalle, hade ju sitt eget att ta vara på och såg inte allt för ogärna, om han ibland fick ha sin mark och sina saker i fri och okvald besittning. — Men Ville hade fattat stort behag i Kalles skottkärra och bollar. Han, Ville, ägde sådana och liknande skatter själf, men fick inte taga dem med ut ännu i snösörjan. Så mycket hellre delade han vid hvarje lägligt tillfälle äganderätten öfver Kalles små dyrbarheter. Lyckades han då under leken locka denne öfver till sitt land, betraktade han i kallblodig tvärsäkerhet allt, hvad Kalle hade medfört, såsom fullkomligt gemensam egendom. Så kom det sig, att en dag Kalles tålmod tröt. Elsa hade ropat honom in till middag. Ville hade lagt beslag på skottkärran, som var fullastad med snö-kanonkulor. Kalle sade i hänsynsfull ton, som sanningen var: — Nu får Kalle gå! — och sträckte sig efter kärran. Villes tjocka kinder sjönko, men hans näfvar slötos i fastare grepp om handtagen. Kalle bjöd till att småle ursäktande:

— Tack, nu får Kalle ta sin kärra!

Det var ingalunda Villes mening. Ställningen syntes alltmer kritisk. Ej utan själfbehärskning sökte Kalle jämka undan Villes händer. Men Ville gjorde motstånd, en tvekamp blef omedelbart följden, en helt kort — ty Ville snafvade och föll, sedan han lyckats klösa Kalles näsa, föll som en knuffad mjölsäck raklång, framstupa. Vid den klagolåt, den besegrade för fulla lungor upphäufde, gaf sig segraren i vild flykt, släpande kärran efter sig som byte. — Fullt avslutad var icke drabbningen härmed: båda kämparna nödgades kort därefter underkasta sig högre makters dom. Men pappors och mammors begrepp om rättvisa äro icke alltid af så öfvertygande art och värde, att pysars hjärtan böja sig därför.

Visserligen hatade hvarken Kalle eller Ville sina mammor för det smisk de af dem erhöillo som krigsskadeersättning. Men de skrefvo i stilla sinnen det lidna straffet hvarandra till godo. I synnerhet Kalle hade svårt för att glömma det skedda. Långsint var han ej, men minnesgod. Och det fick Ville pröfva på; han hade snart glömt hela historien och visade sig lika benägen för grannsämja och sällskap som förut — men utan önskad framgång. Han fann en förstummad och tillbakadragen Kalle,

som glömt sina leksaker inne och icke hade ett enda förslag att bjuda. Ville fann sig ingen annan råd än att modstulen återvända till sitt eget verksamhetsfält, där han ställde sig att lipa en saktelig sorgervers utan att kunna säga besked om hvad som fattades honom. Bägges mammor skyndade till.

— Har Ville fallit och slagit sig? — sporde hans mamma.

— Buuh — nää! — svarade Ville — Ville vill gå in!

— Har Kalle slagit Ville — undrade Kalles, helt bekymrad.

— Nää — Kalle har inte rört Ville! — försäkrade Kalle lifligt. Dagen därpå var Kalle svårt förkyld och måste ligga till sängs. —

Nästan vårblidit stack solskenet Kalle i ögonen, när han första gång efter sin sjukdom fick titta utom porten igen. Hans mamma följde med honom, och hon såg så underligt skämtsamt ut, att Kalle var helt fundersam.

Min lille gosse.

(Se porträttbilden å nästa sida.)

MITT BARN, min gosse, den vilde ungen, som nu är mammas och husets herre och för en spira som hunnerkungen och Stora Mogul, ja, kanske värre, som lägger krigsskatt på våra nätter och pressar så sina undersåter, att på de hårdaste prof han sätter sin pappas böjelse för despoter;

min lille vilde, min käre hedning med trotsig nacke och orörd hjässa, än vacklar striden om rikets ledning, än segern köpes ej med en mäsja; men aldrig, aldrig med nutidsmildhet och gamlingslist skall jag gillra buren åt barnets, pojken, naturens vildhet, den själf jag tigt honom af naturen.

Jag såg på hafvet, den stund han föddes, jag såg på hafvet, den gröna ängen, där vilda, hvita små blommor ströddes och vildsnår växte med hvita hängen och vindtritoner i alla snåren som morgonfriska sirener döko med stoj och skoj och ett lif i spåren, så kvistar knäcktes och blomblad röko.

Jag såg på hafvet, det vildmarksrika, där åsar svälla och dälдер domna och vågberg ständigt för vågberg vika, i dunklet sjunkna, ur dunklet komna, och alla skumblom, dem brisen ruskar, i flinka flockar slå ut och blomma, Guds hvita blommor på gröna buskar, Guds äng på hafvet, det aldrig tomma.

Jag såg på hafvet, den vida vängen, där stormens skördare lien svinga och humlestråken och lärkesången emellan sprutande tufvor klinga —: väl viker sorlet för fjordens isar, väl somnar ekot i mänskoöra, men fjärran ute gå brott och brisar, och sjunger ödet, skall örat höra.

Jag hörde hafvet: på Sundets giga nymornadt spelade Västersaltet, att mina läppar det tvang att tiga och mina böner att dö i Alltet —: för trång blef vägen ifrån min lunga och matt och vinglös min födsloklagan, när stormens strupe och hafvets tunga i själen lade mig skaparsagan — —.

Men i den stunden den vilde ungen — ja, med ett språng kom han in i lifvet, liksom en bölja, ur hafvet sprungen, en böljas skumstänk, med vinden drifvet: från hafvet är han, och hafvet bär han i sina lemmar, de hvita, lena, de friska, rena, som glittra, när han i badet sprattlar som fisk med fena.

Från hafvet är han, ty fadersmärket, den täta tofsen, där nacken slutar, det är en vågtopp i själfva verket, som stelnad ännu mot himlen sprutar. Från hafvet är han: den fina munnen, de mjuka brynen ha böljans böjning; han är tritonen, bland mänskor funnen, och hatar kläder som båt förtöjning.

Från hafvet är han: hans stämmas joller är som ett joller bland runda stenar, ett föredrag, som en bölja håller, och stenar stirra på hvad hon menar. Från hafvet är han: som vind han hviner, som bränning ryter den lille gormen, och moderskänslor och fadersminer då likna lotsarnas under stormen.

Från hafvet är han: hans ögon blåna, som hafvet blånar i morgonväntan, när genomskinliga ytor låna ett lekset glittrur himmelsgläntan. Från hafvet är han: som snäckan gömmer i sina vindlar ett brus begrafvet, så i hans örons små snäckor drömmar ännu ett sjungande sus från hafvet.

K. G. OSSIAN-NILSSON.

känningar inom honom. Så länge han var sjuk, hade han åtminstone fått vara i fred, och allt hade tyckts honom mera likt sig som i forna ljufva tider än det varit någonsin efter Villes uppdykande. — Skulle nu klammerierna börja om igen?

Ja, där stod Ville på trappan, rund och styf som en länsman, spejande rätt ut i den solglittrande trädgården, rakt ner emot Kalle. Och bakom syntes Villes mamma, småmysande liksom Kalles, på samma hemlighetsfullt menande sätt. Plötsligt böjde hon sig ner öfver Ville, hviskande något, som kom denne att än vidare uppspärra de tröga, klarblå ögonen. Så tog hon sin gosse vid handen och ledde honom ner för trappan.

— Se, där kommer Ville, utbrast Kalles mamma — tänk han vill bestämdt bjuda dig in att leka och få något godt!

Kalle betraktade sin mor, djupt rannsakande. Var det allvar, detta, eller ett dåligt skämt? Nej, hon nickade bekräftande.

— God dag, lilla Kalle! ropade Ville redan på afstånd.

— God — — dag! kom det till svar, särdeles långsamt.

— Kalle ska' vara snäll och komma in och leka hos Ville, så får Kalle kakor och saft! fortfor Ville med noga inlärd tyd-

lighet, i det han stegade sin länge saknade granne till mötes.

— Tack, snälla Ville, ska' du säga, manade Kalles mamma.

— Tack, snälla Ville! sade Kalle, och med plötsligt förstående af moderns mening räckte han den nyplockade snöklöckbuketten mot Ville.

— Var så god, här får Ville blommor! — Och Kalle log hult. Den häpne Ville grep blommorna, men höll också fast om gifvarens hand, som fruktade han att åter förlora honom ur sikte. De två triumferande mammorna bytte oförmärkt en munter blick.

— Seså, ja, skynda er in nu. Kalle får inte vara länge ute.

— Ja men, nu är Kalle bra! — ropade Ville förtjust, och med förbluffande ifver drog han sin nyförvärfvade vän med sig upp för gången, och Kalle följde med sitt allra vackraste skratt.

Moder

DE NUTIDA kvinnornas lif fylles af dem alla stå dock alltjämt moderskapnad Idun därför ansett sig kunna ge detta i bild af ett antal mödrar med de kända och skattade personligheter inom villigt ställt nedanstående tåcka

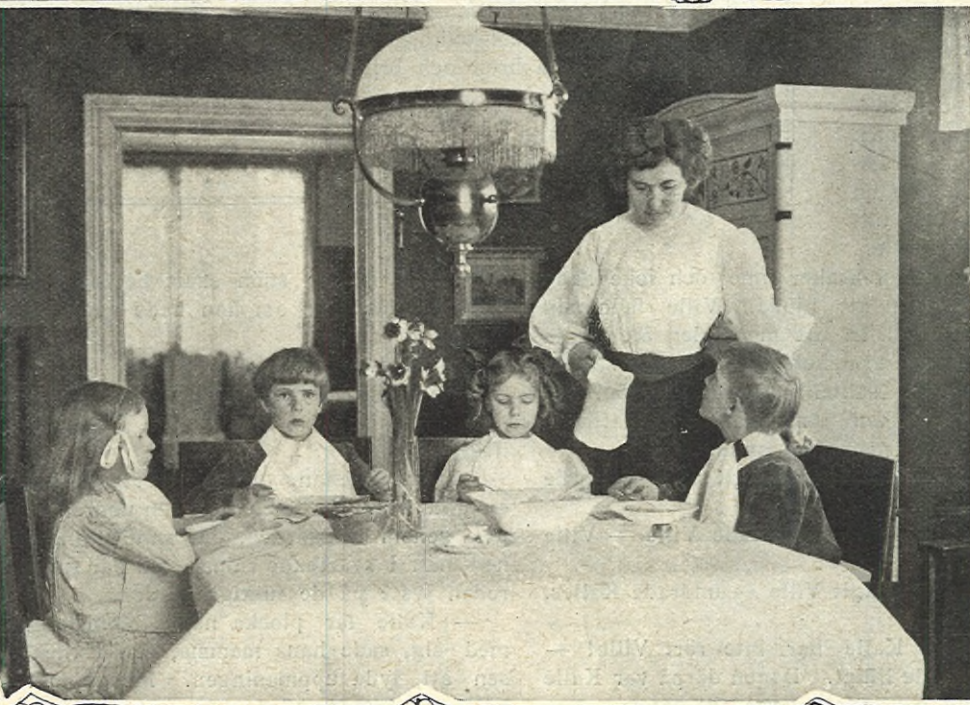

Hvem känner ej detta af lifsglädje strålände ansikte! Det är ju "Delsbostintan" — i det borgerliga lifvet doktorinnan Ida Blumenthal, maka till den kände läkaren dr Blumenthal. "Stintan" läser sagor för sina små, och att hon kan läsa så att auditoriet, det må nu utgöras af gamla eller unga åhörare, fånglas och roas, det veta vi alla, hvilka hört henne från estraden.

"Genas" författarinna, friherrinnan Marika Stjernström, när hon glömmet sig alltför länge kvar vid skrinet Lena — åkallar hennes uppmärksamhet genom sin intresse för sin lilla person. Då blir det att sluta som nu — ett

Hvar skulle det musiceras, om icke i en operasångerskas hem. Fru Bartels, den talangfulla sängartisten vid Kgl. teatern, har nyss slutat sin sängrepetition, och nu har hon lyft upp sin lilla tös på pianostolen och öfvervakar med moderlig omsorg hennes utförande af en skala — eller kanske det är en etude.

I det sydsvenska diktarhemmet vid Sundets kust har lille Frey sina bästa stunder. Hans mor, gift med skalden K. G. Ossian-Nilsson, är filosofie kandidat Naëmi Ossian-Nilsson, känd som översättarinna af bl. a. Krapotkins ryska litteraturhistoria och Zangwills Ghettons barn.

Dessa pigga ungdomar skulle egentligen gälla för en flock stockholmsbarn; men deras far och mor — konstnärsparet Lennart och Olga Nyblom — ha velat hos dem inplanta kärlek till naturen och därför byggt dem och sig själva ett ljust hem vid Storängen. Att de trivas och frodas, därom vittnar deras förnöjda utseenden vid frukostbordet.

En oriental! utbrista helt säkert en grupp af moder och barn. Ja, den prins Mirza Ibrahim Khan och hans författarinna Elsa Lindberg-Dovle sedan ingick äktenskap med prins Mirza Riza Khan, hvarest vä

am

slycka

vånga olikartade intressen, men främst bland och dess lyckovärden. Den vackraste prydbarnens-Dag-nummer har varit en framställning av barn. Som våra läsare finna är det idel litterära och konstnärliga värld, hvilka väl- emllfsinteriörer till vårt förfogande.

edt, tillhör våra fittigt skrivande unga damer. Men ordet, händer det att en ännu yngre dam — dottern draga henne i kjolen och anhålla om någon stunds pennan och taga till sagorna eller ritboken eller artii "svälta räf".

I spisen står lille Mats Askepot, medan de andra syskonen flocka sig kring mamma vid bordet. Den unga modern, hvars fin-skurna, distinguerade drag vi erinra oss från konstutställningarnas vernis-sagedagar, är bördig från Frankrike och hustru till vår berömda skulptör Kristian Eriksson.

Här en liten zitterspelerska! I modern igenkänna vi fru Hjärdis Nordin-Tengbom, gift med arkitekten Tengbom och syster till skulptrisen Alice Nordin samt själf en ung och frisk begåfning, hvilken gjort sig känd inom konstindustrien genom en mängd smakfulla objets d'art och som för öfrigt sysslar med skulptur och teckning.

a läsare, när de granska ofvanstående lle med fezen på huvudet bär namnet on till den för vår läsekrets välkända t, hvilken som bekant för åtskilliga å a sändebudet i Konstantinopel, prins andsmaninna numera är bosatt.

Fru Lotten Seelig-Sandberg, den kända karaktärsskådespelerskan, gläder sig att efter de uppslitande timmarna på scenen få syssla med sina barns lekar och studier. Med sin lifliga och befruktande fantasi ger hon lif åt dockan, som flickan leker med, och bokens äfventyr få ännu större skimmer öfver sig, då hon förklarar dem för sonen.

En gosse och en tax sämjas oftast ganska måttligt. Pysen vill leka, men kamraten har af naturen fått misstänksamhetens gåfva. Det är också i känslan af sin medlande modersmakt fru Mally Högberg ser så nöjd ut, där hon under en paus i konsert-repetitionen ägnar sig åt sin lille son.

A. Blomberg foto.

Lillibubben.

Belönad med första priset.

SJU MÅNADER gammal drog han, åtföljd af mamma, pappa, amma och sitt öfriga tjänstefolk, in i sitt barndomshem, slottet Stora Lillebo, beläget i Det Feta Landet.

För hvarje vecka hade hans själ uppenbar nya förvånande sidor, och med hvarje sådan, som upptäcktes, skapade sig ett nytt namn. Nu var hans själutveckling hunnen så långt, att han måste ställas i jämbredd med sin pappa. Hvar och en barnfader har rätt till hedersnamnet "gubben", och arffursten till Stora Lillebo, hvilken var lika god som pappa, fick till undvikande af förväxling namnet "Lillibubben". Då bokstafven u i Det Feta Landet uttalas som o, blef alltså namnet Lillebobben. "Lillebobben på Lillebo" var vida beryktad, men Lillebo diminuerades till Lillebobbebo, och då man talade om honom, sade man för korthetens och enkelhetens skull "lille Lillebobbebobben".

Hans förmåga att gripa det osynliga i flykten var utan motstycke. Samma dag han flyttat in, satt han vid det öppna fönstret, där rullgardinens tofs fladdrade, kastande sin skugga i fönsterkarmen. Tofsen såg han icke, men skuggan... "Hit med allting!" var hans valspråk. Med en snabb rörelse lade han handen på skuggan, grep ett fast tag därom och stoppade den raskt i munnen.

Man skulle eljes kunnat tro, att hans kallelse skulle blifva fiskaryrket. Ty blott han ropade, fick han napp.

Slottet Stora Lillebo var byggdt åt Lillebobben, på det att solen från dess himmel och luften från dess parker, skogar och ängar skulle stärka hans kraft och gifva honom den hälsa, som stadens gator icke amma. Men lifvet kräver äfven andra offer än pengar.

En liten flicka var född samtidigt med Lillebobben. Hennes mamma var ung och stark och frisk och var så innerligt glad öfver sin lilla dotter. Hon hade henne hos sig och gaf henne mat af sitt bröst, så länge hon kunde. Men hon var fattig.

Den fattiga ensamma modern kom för att gifva Lillibubben sin rika goda modersmjölk.

Ur barnens värld

SOM VAR att vänta vann vår uppmaning om en pristäffling för åstadkommande af belysande och karaktäristiska historier ur barnens lif en mycket stark tillslutning. Massor af manuskript inströmmade dagligen, och då redaktionen efter pristäfflingstidens utgång grep sig an med granskningen af materialet, visade det sig snart att skörden äfven kvalitativt skulle utfalla tillfredsställande. Svårigheten att inför en litterär produktion af denna art kategoriskt afgöra, hvar de största förtjänsterna äro att söka, ligger i öppen dag — en händelse, ett karaktärsdrag eller en tankegång hos dessa små, som en finner slående, kan t. ex. på en annan göra svagare intryck, hvaremot denne i sin

Hennes egen flicka, som hon haft så svårt att skilja sig från, kom till en gammal gumma, som blandade mjölk i en flaska och gaf henne.

Det var så att doktorn förordnat detta. Om Lillebobben skulle ha födts vid flaska, hade hans lif icke kunnat räddas. Det var denna fattiga kvinna, som skulle rädda hans lif.

Och Lillebobben drack af den främmande modersmjölken och frodades och växte.

Och borta hos den gamla gumman låg hans lilla disyster i ett dragigt rum och fick dålig mjölk ur en smutsig flaska. Ju mera Lillebobbens kinder rundades och hans lemmar svällde af kraft och hälsa, dess mera bleknade och magrade den lilla flickan, hvilkens mat han åt. Hon förkyldes sig i draget och hostade så illa, och den dåliga mjölken i den smutsiga flaskan förstörde alldeles hennes lilla mage. Just när doktorn kunde säga, att nu var Lillebobben riktigt bra i sin mage, då blef det också känt att den lilla, hvilkens mjölk han åt, hade fått samma onda, som han nyss sluppit.

Då togs den lilla från den gamla gumman, som så illa vårdat henne. Nu skulle modersmjölken ha gjort henne åter stark och frisk. Men hennes modersmjölk var icke för henne; den mättade och stärkte Lillebobben. Hans lif var räddadt, ett annat lif måste offras.

Den lilla stackars flickan dog af brist på modersmjölk och modersvård.

Och så säga människorna, att hälsa och lif icke kunna köpas för pengar.

På den lillas kista låg en krans af de friskaste rosor från Lillebobben. Det var för honom hon hade måst gifva sitt lif.

ERNST EKMAN.

Sju korta kapitel.

Belönad med andra priset.

I.

SOCKNENS HANDELSBOD. Det lilla landtliga hemmet ligger ljusst och gladt mellan de susande björkarna, nymåladt i varma, starka färger, och den omgifvande, prydliga trädgården med sina rader af bärbuskar, fruktträd, sina grönsaksängar och jordgubbsland, blomrabatter och rosquarver, skyddas från landsvägens damm af en hög och tät ligusterhäck. I ett af husets gavelrum, försedt med egen ingång, är butiken inrymd. Framför trappan reser sig en hög flaggstång, från hvilken den

blågula duken ofta fladdrar, ett tecken till invånarnas fosterländska sinnelag. I närheten ligga flera välbyggda bondgårdar, och längst bort glimmar kyrkan hvit mot de mörka skogstopparne i fjärran. Här måste goda och lyckliga människor bo!

II.

Och här bor ett ungt par med sin lilla dotter. Han sköter affären, hon hushållet, och dottern, hjärtgullet, är bara två år gammal. Bodpojken Olle bär ved och vatten, ger grisen, kon och hästen, bäddar och städar åt sig själf, kör till station och hämtar varor, passerar upp i boden och går frun tillhanda, allt efter omständigheterna. Frun är mycket duglig, herrn hjälper till med hvarjehanda och herrskapet har ingen jungfru. Händer sig så att herrn, som ibland läser tidningarna, finner där ett upprop till barmhärtiga människor. "Du," säger herrn, "om vi skulle ta ett sånt där feriebarn öfver sommaren? En flicka, förstås, som kunde hjälpa dig se efter Li'y åtminstone?" — "Ja, och så gjorde vi ju en god gärning med det samma, förstås," tycker frun.

III.

Feriebarnet är här, hämtadt vid stationen af Olle, välkomnadt af herrskapet med några lämpliga ord, och hon får äta med vid bordet. Greta är hennes namn, hon är omkring tolf år, har pigga ögon och gråblek hy, ljust, tjockt hår och röd klädning. I sitt knyte har hon ytterligare en skär och en hvit bomullsklädning, hvilka förekomma landets bebyggare som synnerligen eklatanta prof af stockholmslegans.

IV.

Första natten i det främmande hemmet! Greta får sofva i träsoffan i köket. Där är varmt och kvaft, i stället för öfverlakan får hon en grof, mörk filt, och på skänkskåpet och köksbordet stå kvällsdiskarne uppradade, men allt är ändå så oändligt mycket bättre och snyggare än Greta är van vid. Tyst och stilla är det, och mellan krukväxterna i fönstret silar månskenet in och strömmar som en våg af klart ljus öfver golfvets gråa tiljor. — Gretas mor har icke lärt henne att knäppa sina händer till bön, men i kväll framsuckar Greta en obestämd vädjan till Gud Fader om hjälp att kunna vara en snäll och god liten flicka öfver sommaren. Och hon tror, att detta ej blir så värst svårt — här, där allt är så ljust och godt och människorna så vänliga! "Tag bort alla onda tankar ur mitt sinne," ber hon och somnar. — Herrskapet hvilar fridfullt i sängkammaren. Men frun stöter till herrn med armbågen och

Använd endast

PANSAR-Emaljerade

KOCKUMS

GJUTNA GRYTOR.

Giftfria.

Solida.

KALMAR ÅNGKVARNS A.-B:s

KALMAR 1:ma

- RISSTÄRKELSE -

OBS! Guldmedalj i London 1906.

tillverkad på landets modernaste stärkelsefabrik, utmärker sig särskildt för **hvit**het, renhet och styrka.

Finnes hos hvarje välsorterad spicerhandlare i hela riket.

ETT URVÄL SKRIFTER FRÅN IDUNS
BARNENS - DAG - PRISTÄFLING

tur tilltalas af något, som lämnar den förre ganska oberörd — men redaktionen har emellertid fällt sitt domslut efter så noggrann pröfning som det varit densamma möjligt, och meddelar här nedan de tre pristagarnes alster. Vidare har gjorts ett urval ur den rika samlingen, hvilket här nedan börjar offentliggöras för att fortsättas i några följande nummer af Idun, öfvertygade som vi äro att dessa välskrifna bidrag till barnpsykologien skola mottagas med intresse af hela vår läsekrets. Samtidigt bedja vt att till alla dessa täflande få framföra ett hjärtligt tack och en varm komplimang för det talangfulla sätt, på hvilket de stätt oss bi vid genomförandet af vår idé.

A. Blomberg foto.

säger: "Stora jäntan! Och den skulle vi ha här att springa omkring och göra odygd bara! Nej pass!"

V.

Greta sofver länge om morgonen, och då frun kommer ut, håller Greta på att kamma sig framför den handsbreda väggspegeln. Nå, frun har skarpa ögon och upptäcker genast, hur det står till. "Jo, det var trefligt," utropar hon harmset, "hvilket elände!" — Greta är röd af blygsel och söker stammande och halfgråtande ursäkt sig. Frun skyndar in att berätta för herrn, se'n sänder hon Greta ned i tvättstugan, och slutligen skickar hon Olle efter tvätt-Mari, för att hon skall kamma Greta. Tvätt-Mari fullgör sitt arbete med noggrannhet och sakkunskap, men till frun säger hon: "Nog har en gjort sitt bästa, kära frun; men sånt tar en inte bort i brådrasket." — Tvätt-Mari får kaffe, lofvar att snart återkomma och går sina färde. Greta vill dö af skam. Alla veta om det, alla undvika Greta som en pestmittad, och hon får äta för sig själf. Den tvååriga Lily skriker "bort" så godt hon kan och slår efter Greta med sina spåda händer. Frun tar upp och smeker Lily och ber Greta låta bli att sjåpa sig. Greta är nöjd att få stå i köket och diska, hon önskar att ingen måtte se eller tala till henne.

VI.

Sommarn går och Greta glömmmer sina goda föresatser. Greta smyger sig om kvällarne ut i trädgården. Där finnas ännu jordgubbar, som frun skall ha till sylt, där finnas halfmogna krusbär och körsbär. Greta låter den förbjudna frukten sig väl smaka, okunnig om att frun ser henne genom fönstret. — "Hvad har Greta gjort i trädgården?" — "Ingenting," svarar Greta trotsigt. — "Ätit bär?" — "Nej då, frun!" — Frun blir förbittrad och kallar Greta tjuv och lögnare. Historien upprepas, än är det bärbuskarne, än småbröds- eller karamellburkarne. Följden blir att Greta icke vidare får smaka något "godt". Greta känner sig utstött och öfvergifven, hon hatar frun af allt sitt hjärta, hon är led vid allt och söker ej mer bjuda till, och hon längtar förfärligt tillbaka till staden. Där är det godt om barn, bland hvilka hon får vara som en af de andra.

VII.

Frun håller kafferep, ty det är hennes födelsedag. Socknens kvinnliga ståndspersoner. Vårdinnan berättar: "Ja, kära ni, det har verkligen varit svårt! Hon ljuger, hon stjälar..."

och är högfärdig! Men kan man göra något godt, så vill man ju gärna uppoffra sig..." — Damerna beklaga: "Sorgligt!" — "Hvilken ondska — —!" "Stackars du!" — "Så ung och så fördärfvad!" — "Att bli mottagen i ett sådant godt hem och ändå..."

— Och folkskollärarinnan, som har pincenez och vill förefalla lärd, undrar om pediculus capitis blifvit oskadliggjord än. — Greta står ursinnig bakom den halföppna dörren och hör på. Hon vet, att de äro orättvisa, ja, orättvisa, fast Greta varit elak, fastän frun alltid gifvit Greta god och tillräcklig mat och aldrig tyngre arbete, än Greta rådt med. Men ändå! Hennes vrede tar öfverhand, hon stöter upp dörren och skriker ut öfver den häpna församlingen: "Bondbrackor!" — Så rusar hon ut. Och hon står på gårdsplanen med Lily vid handen, när damerna gå. De titta försmädligt på henne, när de tåga förbi. Men komministerns fru går fram till Greta, stryker medlidsamt med sin mjuka hand öfver Gretas hufvud och ljusa hår och säger: "Stackars barn," säger hon deltagande, "stackars barn!" — Då förkrossas Greta.

Under den återstående tiden har Greta kämpat hårdt för att öfvervinna sig själf. Och efter adjö och tack till frun, herrn, Lily och Olle, vänder hon sig åter högtidligt till frun och säger: "Och så får jag be frun så mycket om förlåtelse!"

ANNA LINDFORS.

Stig Barbrossons funderingar i anledning af åskvädret.

(Upptecknade af ett öronvittne.)

Belönad med tredje priset.

I flera dagar har åskan gått. Än hörs den mullra på afstånd smått.

På husets veranda man rensar bär, och liten Stig han är också där.

En morskt liten parfvel på fyra år, en sådan hvars tunga beständigt går,

en sådan hvars tanke är jämt på färd i sagas och verklighets skiftande värld.

"Den åskan tiger då aldrig still! Men tänk, att blixten ej alls syns till!"

Det är väl så, att Åskmannen, du, i dag har lämnat hemma sin fru.

Och själf är han ute och skaffar mat. Fru Blixt är kanske en smula lat..."

Nu dånar det åter. Då morskar sig Stig och stampar i golvet och ropar: "Tig."

Men mor hon menar, att Åskefar blir nog inte rädd för en sådan karl!

"Men om jag skickar en isbjörn på'n?" — "Och hvar ska du få en sådan ifrån?"

"Jag reser till Skansen och hämtar en." — "Men björnen, som går på fyra ben,

hur när han väl åskan i himlens sky?" Det vållar den lille ej minsta bry.

"Jag skjuter en kråka eller en örn, och vingarna sätter jag se'n på min björn."

Han strålar förnöjd och är tyst en stund, så blänker det till i ögats rund:

"Men mor, hvad tror du, att Gud säger då, när det kommer en isbjörn med kråkvingar på?"

SIGNE PALMÉR.

Snällepelle.

HAN ÄR HUSETS suveräne herre, och sin härskarvilja genomdrifver han med orubblig konsekvens. Tre fruntimmer och hans egen pappa stå på tå och lyssna med spänd uppmärksamhet, på det att man ögonblickligen må kunna ställa sig till efterrättelse hans minsta yttring af ogillande eller missnöje. Snällepelle är blott det namn han fått af den smickrande skaran, ty han är egentligen en rätt arg herre. Hans rätta namn är Gnällepelle, stundom stegradt till Skrällepelle; ja, det finns ögonblick, då man kunde tro att han heter Snällepelle.

Hans dräkt är rik och värdig en sådan herre. De praktfulla plaggens mångfald är lättare att ihågkomma enligt följande minnesvers:

Tandvärk.

Såsom fallet är vid värk, förorsakad af yttre skador, likaså kan tandvärk i mängd fall raskt häfvas, i andra lindras genom behandling med Salubrin. Partilager hos Geijer & C:o, Stockholm.

IDUNS MODELLKATALOG

Oumbärlig för alla sömmerskor och för alla hem. Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Kolorett omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Skjorta, tröja, nafvelbinda, stjärtlapp och blöja, mantel och linda.

En af hans första våldsätgärder var införandet af ett fullständigt främmande språk. Ingen människa i hela huset kan numera tala svenska. Det officiella språket är synnerligen rikt och skönt och karaktäristiskt, särskildt genom den stora mängden af reduplikationer. Så heter pojke ponkebonke, napp tappenappe, flaska faskehaska, honom hommenommen, skrika kikebika etc. Öfversatt försöksvis följande förmaning af hans mamma: »Ponkebonken ka inte kikebika, utan kattedatta, när man pättebättar och kessar på hommenommen.»

Snällepelles mimiska förmåga är synnerligen stor. Ingen kan göra så fula gubbar som han med sin lilla mun, eller som den heter på det officiella språket, muss. Torskamussen, som uttrycker mycket stort missnöje med världen och människorna och oftast är förberedelsen till ett högt förkunnadt ogillande, påminner lifligt om en misantropisk kabeljo. Streckamussen åter, som utgöres af en fin kroklinje, dragen från ena örat till det andra, är ingressen till ett stort, hjärtgodt och oemotståndligt grin med vidöppen mun och strålände ögon. Han älskar sång, och särskildt en sådan, som påminner om näktergalens, har en förunderlig makt öfver hans lynne och anletsdrag:

När solen sjunker i aftonstunden,
då sjunger näktergalen i lunden:
Go'da' go'da' go'da'
busse busse busse
ku-ke-li-ku
bäääh...

Vid denna vackra sång, och särskildt vid dess ku-ke-li-ku, öfvergår ofelbart torskamussen till streckamuss, det själaglada världsgriinet sprider sig öfver det runda ansiktet och de små händerna sträckas upp emot den begåfvade sångaren.

Snällepelle hade af födseln den dåliga vanan att dricka för mycket. Följden blef densamma för honom som för alla, han blef skallig och fick magkatarr och måste lefva af hafresoppa. Då man svärligen kan gifva ett dibarn hafre-

soppa annorledes än på konstlad väg, tillkom äfven den sorgliga följden att han helt enkelt icke kunde lefva utan — flaskan.

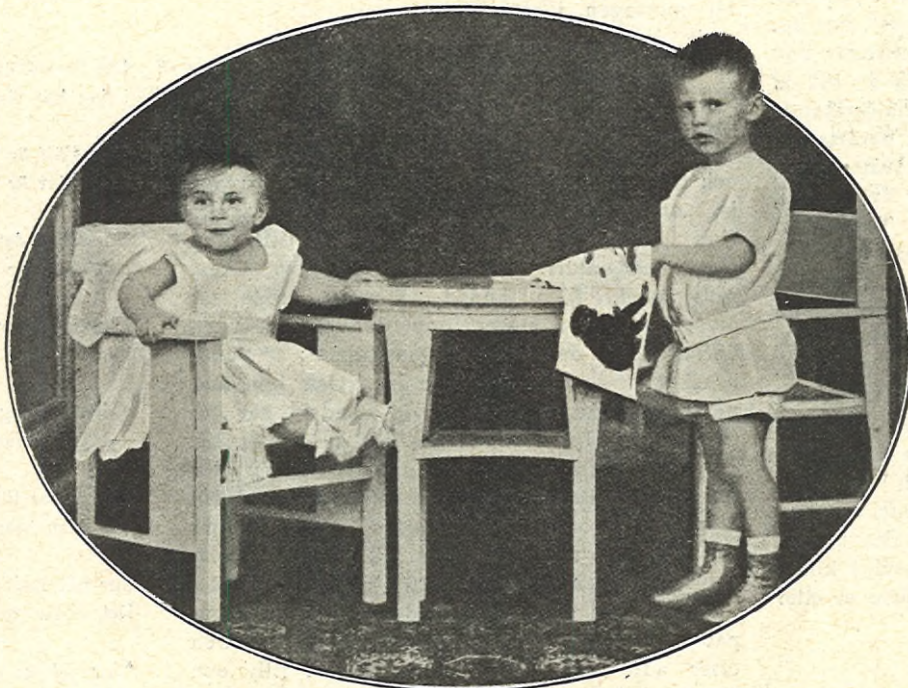
Det blef emellertid bra igen, och sedan dess uppfödes Snällepelle fullt vetenskapligt. Omedelbart före hvarje måltid och omedelbart efter läggas han på barnvågen, hvarjämte han på ett bestämdt klockslag väges hvarje dag, oberoende af dessa måltidsvägningar. Alltsamman protokollföres noga, och allas hjärnor äro uppfyllda af problemet om »caloriernas» förhållande till måltidens längd och mjölkkvantiteten. Själfr har han allt skäl att tänka: Mitt lif är en våg.

Hans lif är en våg. Men må den vågen komma att svalla fritt och friskt på hafvet och icke splittras mot klippor och skär eller försvinna vid en dyig strand!
E. E.—N.

En liten rojalist.

LILLE PER GUSTAF går af och an på barnkammargolfvet i den häftigaste spänning. Öfversten har nyss kommit, och Per Gustaf väntar hvarje minut bud om att han får komma in och hälsa.

Nu är saken den, att Per Gustaf öfver allt annat i denna världen beundrar kungen. Ty

kungen regerar öfver både far och mor och prosten och farbror Andersson, och om han bara ville, kunde han när som helst komma hit ner till Säterbo och säga: »Far, lås upp chiffonjén och låt mej titta på allt lifvadt, du har där! Mor, jag vill ha köttbullar och pannkaka till middag! Farbror Andersson, kom så släpper vi alla grisarna och jagar dom!» — Om han bara ville!

Och den öfverste, som just nu dricker kaffe inne hos far och mor, har både sett och talat med kungen! Och han vet säkert besked om både hans värja och epåletter. Den som bara tordes fråga...

Just nu kommer mor själf och hämtar sin gosse.

Hon granskar honom ett ögonblick helt belåten och tar honom så med sig.

Per Gustaf har sina nya kängor på sig, och han bockar sig för öfversten, så att det smälter i klackarna. Han får tala om, hvad han heter och hur gammal han är, och han gör det med hög och ljudelig stämma. Och när öfversten åter vänder sig till far, bockar Per Gustaf sig igen som ett tecken på att han förstått, att audiensen är slut. Ty visserligen är han bara fem år, men han är en strängt disciplinerad gosse, som sällan eller aldrig öfverskrider det passandes gränser.

BILDERNA Å DESSA två sidor återge några tåcka barnascener från olika europeiska och exotiska furstehof. Öfverst på denna sida se vi kronprinsens af Japan äldste son, prins Hirohito Michinomiya, på sin gunghäst; midtbilden framställer tyska kronprinsparets söner, prins Wilhelm med sin tafvelbok och hans lillebror, medan det stora ryska tsardömetts blifvande unge härskare, kronprins Alexis, längst ned

Om en stund kommer mor och tar honom vid handen för att åter föra honom till barnkammaren. Han får buga sig på afstånd och gör det så eftertryckligt, att klackarna smälla än värre än nyss.

Då får äntligen öfversten upp ögonen för honom.

»Du var mig en säker liten karl,» säger han och nickar åt Per Gustaf.

Inne i barnkammaren brister det löst med alla frågorna. Mor har all möda i världen att få maten i honom.

Och när mor till sist är tvungen att ta till stränga minen och inte vill upplysa om, huruvida öfversten behöfver bocka sig ända ner till golfvet för kungen, hviskar han i alla fall för sig själf mellan hvar sked gröt ett nästan ohörbart »öfversten».

Det svider och värker i honom, för att han inte fått tala ordentligt med sin hjälte.

När mor kysser honom till godnatt, slår han i ett anfall af omanlig svaghet armarna om hennes hals och ber med skälfvande röst: »Söta mor, bed honom stanna kvar hos oss!»

Men mor bara stoppar täcket om honom och ber honom skynda sig att somna.

Per Gustaf ligger och stirrar ut i mörkret. Han kan rakt inte sofva. Han bara funderar på öfversten. Öfversten är säkert näst kungen — Per Gustaf är alldeles viss om det.

Han kan nog tala med kungen och säga: »Jag vet en sådan säker karl i Säterbo. Han heter Per Gustaf.»

Ack, ack, ack, att inte ha fått tala ordentligt med en sådan märkvärdig herre! Den som ändå finge träffa ho-

nom en gång till — en enda gång! Eller — eller — å, den som hade något, som hörde öfversten till — något att hålla i handen och säga: Det här kommer från en herre, som är näst kungen! —

Och Per Gustaf lyckas osedd på bara fötter komma ut i förstun. Han återvänder med något svart och somnar genast.

När öfversten skall gå, fattas hans ena galosch. Mor får skämmas rysligt, ty han måste gå utan den.

Men inne i barnkammaren drömmer Per Gustaf ljusa drömmar med öfverstens galosch under täcket.

INGAN TIBELL.

presenterar sig i sin snitsiga sjömansuniform. Längst till höger å denna sida spränger Italiens kække tronföljare fram på sin abruzzermunderade gångare. De tre små soldaterna på midtbilden äro prinsens af Wales söner, prinsarne Henrik och John, samt deras blonde lille kusin, prins Olaf af Norge. Nederst på sidan möta vi Carmen Sylvas ungdomar, den 14-årige kronprinsen af Rumänien och hans syster på sin bicykel.

Tändsticksasken.

I min barndom var tändsticksasken ännu ej kommen i allmänt bruk bland befolkningen på landsbygden, utan förekommo tändstickorna i stället i små enkla papperspåsar och under benämning tändsticksbuntar. Jag tror visst jag var sex eller sju år gammal, då jag första gången såg en tändstickslåda, och jag minnes så väl, hvilken nyfikenhet den väckte hos dem, som med ägarens tillåtelse fingo ta den i närmare skärskådande. Jag var ju för liten och obetydlig att få röra vid ett så märkvärdigt föremål, men jag hörde de ord af beundran, som undfölo de äldre, då den lilla asken gick ur hand och i hand, och jag iakttog hur lådan kunde skjutas ut och in, och jag såg den vackra blå färgen samt den lysande gula etiketten med sin tryckta skrift, som lästes högt af hvar och en, liksom för att bekräfta att man riktigt förstod hvad det var fråga om. Jag tyckte mig aldrig ha sett något så vackert och märkvärdigt, och genom mitt unga sinne flög den spörjande tanken: skall det någonsin förunnas mig att komma i besittning af en sådan märkvärdighet? Någon tid därefter kom jag en dag in i en af torpstugorna i grannskapet, dit jag brukade få tillåtelse att gå ibland. Mor Anna satt med sin spinnrock vid spiseln. Hon besvarade min hälsning med en vänlig nick och uppmanade mig att gå fram till elden, ty det var kallt ute. Jag tog plats bakom mor Annas stol, och jag besvarade så godt jag kunde de frågor, som ställdes till mig, samt lyssnade till hvad gumman pratade. Under tiden kom jag vid ett tillfälle att kasta en blick upp på en afsats i muren bredvid spisen. Jag var nära att ropa till. Där stod en tändsticksask och lyste med sin blå färg och sin gula etikett, alldeles lik den jag sett för någon tid sedan, om

satsen, och i nästa ögonblick befann sig klenoden i min ficka, krampaktigt omsluten af min häftigt darrande barnahand. Jag stod orörlig kvar bakom Mor Annas stol, och jag kände mig viss om, att gumman ingenting märkt, men mitt hjärta klappade likväl så våldsamt, att jag fruktade det skulle höras öfver spinnrockens entoniga surr och buller. Då jag något hunnit lugna mig, sade jag farväl och gick.

Hemkommen sökte jag få fatt på någon ensam vrå, där jag ostörd kunde få frossa vid åsynen af min förvärfvade skatt, men någon sådan vrå stod ej att finna. Hvert jag kom kände jag mig osäker, och det föreföll mig, som följdes jag öfver allt af osynliga ögon. Jag öfverfölls af en obeskriflig ångslan, som småningom stegrades till verklig ångest. Ej en enda gång hade jag ännu vågat låta föremålet för min trängtan träda fram i ljuset. Det hvilade i fickan, alltjämt omslutet af min krampaktigt slutna hand, i hvilken det brände som eld. Jag sprang ut i skogen, sökande någon lämplig plats, där jag kunde gömma det, men osynliga ögon tycktes följa mig äfven här. Jag återvände hem, men här ökades min ångest ännu mera. Inne kunde jag inte stanna — hvart skulle jag taga vägen?

Då förtviflan nått sin högsta gräns, slog mig

Det är en enkel episod ur ett barnalif, detta. Den kan dock, om man så vill, lända till väckelse och eftertanke.

EMELIE C.

Pappas och mammas Lena, som skulle bli "knäck".

PAPPAS OCH MAMMAS LENA tyckte mycket om "knäckar". Inte sådana där bruna knäckar med mandel i, som mamma brukar koka ibland i köket, när vissa somliga varit snälla och kunnat sina läxor riktigt bra, och som vissa somliga bruka stoppa i sig så mycket utaf, att de få ondt i magen — det var inte sådana knäckar, utan en annan sort, som Lena var så rysligt förtjust i.

Pappa var tyvärr ingen knäck, utan en vanlig människa, men det kom favörer upp till pappa ibland, och de voro riktiga knäckar, de. — Lena var nämligen liten, så ingen kunde begära, att hon skulle säga farbröder och knektar riktigt så bra ännu! — Majorer och beväringar och löjtnanter och poliser, allihop var de knäckar. Nog för att Lena hade andra farbröder också, men knäckfavörerna voro allt bäst,

för de hade buskar på hattarna, inte alla men somliga, och så mycke mycke guldknappar och små runda, blanka silfverhjul bak på stöfvelklackarna. Och så skramlade det så vackert, när de gick. Det gjorde det inte alls för vanliga människor, om de hoppade och gjorde aldrig det! Lena visste detta, för hon hade gjort ihärdiga, men grymt resultatlösa försök.

Men Lena hade fått ett lynne, som inte var så stabelt. En dag hade hon fått i sinnet att inte vilja hälsa på knäckfavörerna. Hon bads, trugades, befalldes, men kom alltjämt inte fram ur sin kakelugnsvrå, där hon stod med händerna för ansiktet och var trilsk. Farbröderna hade emellertid sedan inte väl gått sin väg, förrän hon svängde om på klacken och spatserade omkring så obesvärad, som om ingenting förefallit. Men som pappa och mamma för tillfället ej voro upplagda för någon afbasningsprocedur, anlade de, för att inte känna sig alltför skuldmedvetet slappa, sin strängaste min, och pappa talade intensivt långsamt och markeradt och sade: "Det där var mycket mycket fult af dig, Lena!"

det ej rent af var densamma. Hvad som nu försiggick inom mig kan jag ej beskrifva, men det har jag ännu i klart minne, att jag greps af ett oemotståndligt begär att tillägna mig det efterlängtade föremålet. Liksom drifven af en osynlig akt sträckte jag upp handen mot muraf-

plötsligt en tanke. Jag tog vägen till torpstugan, hvilken snart uppnåddes. Något tveksam öppnade jag dörren och steg in. Mor Anna satt vid sin spinnrock, och hon nickade som alltid helt vänligt mot mig samt bad mig stiga fram. Jag tog nu liksom vid förra besöket plats bakom hennes stol. Hon pratade litet om hvarjehanda och jag inföll allt emellanåt med ett enstaka ja och nej. Jag stod som på glödande kol. Skulle jag våga? Jo, det måste ske. Med bäfvande hjärta drog jag upp handen ur fickan; varsamt och med återhållen andedräkt lyfte jag den till afsatsen i spisel-muren, och i nästa sekund låg tändsticksasken på sin plats. Det var ett obeskrifligt spännande ögonblick, och det fattades icke mycket att mina knän nekat att bära mig. Bördan var emellertid aflyftad, och den frid och glädje, jag därvid kände, kunna ej med ord beskrifvas.

Händelsen blef mig till en lärdom för lifvet, och jag har aldrig kunnat se en tändsticksask utan att erinra mig denna den kanske mest afgörande dag i mitt lif.

just inte någon, som trodde, att han skulle lämna det, förrän han på allvar sade farväl åt tillvaron. Kalle måste begagna käpp och krycka, när han praktiserade sig fram, och sina små förkrympta ben hade han ingen nämnvärd nytta af. Det var inte bara benen, som tuberkulerna fördärfvat för stackars Kalle, än här, än där slog det upp en elak kula, och då måste knifven fram och Kalle fick krypa till kojs en eller annan vecka. Men hvilka vidrigheter, som än mötte honom, behöll Kalle sitt glada mod. När han sen kom på fötter igen, hördes hans krycka än här, än där i trappor och korridorer. Lifvet är kort, och man måste passa på, så länge man har det.

Kalle var Attis vän. Inte hade han just något för alla klappar och kyssar, han slösade på föremålet för sin ömhet. Men den äkta kärleken frågar ju inte efter lönen. Attis var vresig och kinkig, och Kalle ansåg det både som ett nöje och en heder, om Attis värdigades vara kusk, d. v. s. begagna piskan på hans rygg, när han kastade bort kryckan och lekte häst på alla fyra. Då var Attis om inte glad så åtminstone rätt nöjd med lifvet, och hennes riddare var fullkomligt lycklig! Men värre var det, när Attis "skulle ner". Kalle visste hvad det innebar, och han visste också hur föga hans bemödanden att trösta hjälpte. Men han var nu en gång för alla inte den som öfvergaf sin vän i nöden, och när "syster" tog Attis med sig dit ner, följde Kalle efter. Inte kunde han hinna så fort som "syster", men fort nog gick det nu för två långa trappor och genom den soliga korridoren. Han kom just lagom att få höra de första jämmerskriken, när bandagen blottades. Inte fick han gå in, det visste han ju så väl, men Kalle skulle inte varit den han var, om han stannat stilla i den stunden. Sakta fick han upp den stora dörren, och så vackert satte han både käppen och kryckan mot golvet, att ingen märkte, hur han smög in i en vrå i det stora rummet med sina höga fönster och sin lukt af karbol. Men när jämmern ej ville tystna, kände Kalle, att nu om någonsin behöfde Attis en vän. Och han reste sig på tå för att om möjligt bli sedd och sade sakta men med stark tillförsikt: "Attis, här är Kalle!"

"SYSTER KARIN".

DETTA är "de färgade mödrarnas" lilla galleri i Iduns Barnens-Dag-nummer. Den djupt beslöjade arabiskan, den vilda Västerens kopparröda indianska, Afrikas ebenholismörka negerkvinna — alla gömma de i sina hjärtan samma eviga moderskärlek, som likt en stjärna utan nedergång öfverstrålar jordens skilda regioner.

Något lite' om Putte och hans syster.

PUTTE OCH MARGIT äro två små syskon, som tycka så "jyslit mytte" om hvarann. Men vänskapen dem emellan utesluter inte ett litet åskmoln då och då i barnkammaren med åtföljande regnskur. Sådant kan nog inte undvikas, för Putte hade nog rätt, när han sa' en gång: "Det är så svårt att vara snäll jämt."

Putte är fem år, rödkindad och käck. När man är fem år, har man allt en viss värdighet, tycker Putte, ty han sträcker på sin lilla knubbiga figur och försöker se riktigt karlaktig ut. Vill man veta, hvad denne lille man ämnar bli en gång, så får man genast klart besked om, att man har en blifvande "general" framför sig. Att leka krig är det roligaste Putte vet. När mamma en gång tänkte afkyla hans krigslust med den vemodfulla möjligheten att hennes gosse kunde bli skjuten i kriget, då slog Putte armarna om mammas hals och sa: "Mamma ska' inte vara lessen. Ja' ska' be Gud, att det går bra, och då går de' bra." Då kunde inte mamma annat än kyssa sin vän och säga: "Det har Putte alldeles rätt i."

Hans kärlek för krigaryrket härleder sig utan tvifvel från bekantskapen med farbror Josef. Näst pappa finns det ingen, Putte så beundrar. En gång för länge se'n, då Putte bara var 2½ år, visade mamma sin pys några blommor i en vas och sade deras namn. Nästa dag ville hon pröfva hans goda minne och frågade hvad de hette. Putte sa' rätt hela tiden. Till sist pekade mamma på löjtnanshjertan. Det var ett krångligt ord, och Putte funderade, så det kom små rynkor i pannan. Men plötsligt kom han på't, och hela ansiktet strålade, när han svarade: "Fabbo Jofe-hjätta."

Syster Margit är tre år, ljus och mjuk och rar, alldeles som en silkeslen liten blåsippeknopp. Så har hon också stora, blå, undrande ögon, som kunna le så skälmaktigt, när hon "leker" med mamma.

"Majit ä mammas ficka", brukar hon ibland smeksamt påminna om, när hon kryper upp i mammas knä, och slår armarna om halsen. —

En dag hade båda barnen fått löfte att följa med på en liten lusttur da'n därpå, om vädret blef vackert. Å, hvad de önskade, att det måtte bli "sol". Genast de vaknade måste de förestås fram till fönstret, och sedan bar det iväg in till mamma. Margit ropade öfverlycklig: "Ja' ba' Gud, att solen kulle sina, å titta...!" Men då blef visst Putte lite' stött, att Margit ensam trodde sig vara anledning till det vackra vädret, för han inföll lite' häftigt: "Ne-hä, du för de' va' jag!"

Margit stod en gång i djup begrundan framför ett väckarur. "Klockan säger tick tack," upplyste Puppe. — "Va' ha' klockan fått?" frågade Margit. — "Å hva Majit ä' dum, klockan säger så när hon går." — "Klockan ha' inga ben," triumferade Margit. — "Majit förstär så lite', de ä' den här visar'n, som går," undervisade Putte. "Den går jämt." — Margit stod alltjämt i begrundan. "Sovej då allji klockan?"

Putte hade något "hum" om hvad som menas med tvilling. En dag kom han inspringande till mamma: "Herr Berg har sin föllse-da' på samma da' som "Majit", ä dom inte tvillingar då, mamma?" — När Putte skall uttrycka en tidpunkt före sin egen tillvaro, säger han alltid: "När ja' va' luft."

En gång hade Margit och Putte fått hvar sin så'n där liten marknadsballong. Det var alldeles förtjusande roligt, tyckte båda barnen, där de gingo och drogo i sina snören och läto ballongerna än höja, än sänka sig. Plötsligt tappar Margit snöret, och ballongen bara höjer sig, högre, högre upp. Alldeles häpen står hon och tittar upp till den. Den lilla underläppen börjar darra. Det syns tydligt att en stor, stor bedröfvelse är i antågande. Men oväntadt klarnade ansiktet upp, och med ett leende nickade hon mot himlen. "Va' se go, små änglar." — Och solen log, och himlen var blå, och Margits ögon strålade. Tänk, ballongen som gick rakt in i himlen!

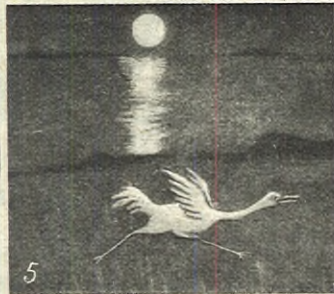
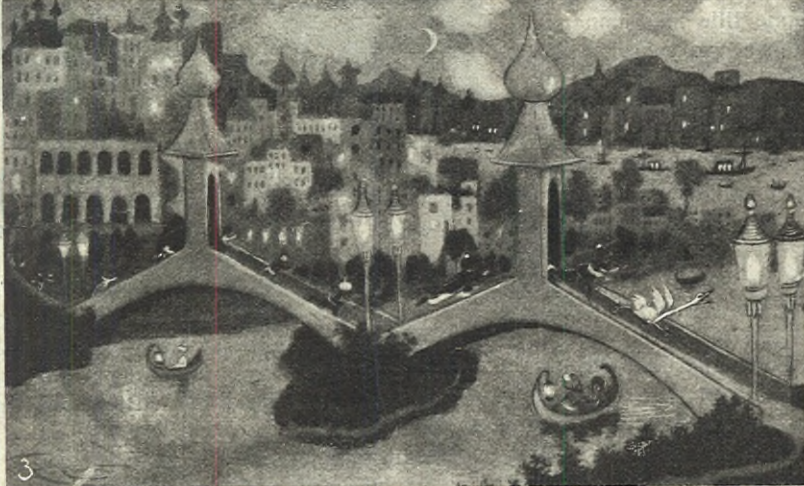
EVI DAG.

Gösta och Inga.

JAG VAR för icke längesedan på besök hos en f. d. skolkamrat, gift med en präst och bosatt i Norrland. De ha tvenne i mitt tycke förtjusande barn, lille Gösta 4 år gammal och lilla Inga 2½ år. Vid 7-tiden på kvällen skulle barnen gå till sängs.

Kalifens guldfågel

Saga i bilder af Ivar Arosenius.

Lilla Inga hade såsom varande yngst sin bädd i sängkammaren och sedan mamma själf klädt af henne och läst "Gud som hafver — —" skulle vi just lämna henne för att få en sådan där lugn och treflig liten pratstund på tu man hand, då lilla Inga säger: "Då ä inte roligt ligga ensam." "Men du är inte ensam, min lilla flicka," säger mamma, "Gud är hos dig." Härpå gå vi ut i angränsande rum och hade just börjat införlifva oss i gamla skolminnen, då dörren till sängkammaren sakta och försiktigt öppnas och där står lilla Inga i sitt långa nattlinne och med hufvudet på sned säger hon blygsamt: "Mamma, Gud å ja, vi ha' så tråkigt."

*

Lille Gösta var icke särdeles förtjust i hafregrynsgröt och en kväll ville han icke äta någon alls.

Hans pappa höll då ett längre förmaningstal till honom och sade bl. a.: "Gösta skall vara glad och tacksam, för att du får gröt, ty när pappa var så liten som du, fick han ofta endast en bit bröd och litet mjölk och det hände t. o. m. att han fick gå hungrig till sängs."

"Stackars dej, pappa lilla, då har du då allt bra mycke bättre hos oss," svarade lille Gösta mycket deltagande.

ELIN SUCKSDORFF.

Små hjältar.

OFÖRMÖGET TILL KUNSKAP är måhända ett och annat människobarn, men intet enda är oförmöget till dygd. Och att hos hvart och ett barn utveckla den fullkomlighet både i fråga om kunskap och dygd, hvaraf just det barnet är mäktigt, det är, som alla veta, uppfostrans ändamål.

Många barn visa prof på en sinnesstyrka, värdig den fullvuxna och härdade människan. Som till exempel Maja och Arvid.

Då Maja var tre år gammal, måste hennes mamma för en tid lämna hemmet. En tant hade då Maja om hand. En dag blefvo tanten och Maja bjudna till granngården, ett gammalt bresäte med dyrbara antika småting öfverallt i många rummen.

"Låt nu se, lilla Maja," sade tanten, »att du uppför dig riktigt förståndigt i dag, så att jag inte behöfver skämmas för dig. Du får inte röra vid någonting utan hålla dig så stilla och snäll som möjligt.»

Det lofvade Maja.

På herrgården, där inga barn funnos, var man alldeles betagen i den lilla söta flickan och ville öfverhoppa henne med godsaker. Man bjöd henne den ena läckerheten efter den andra — kakor, konfekt, frukter. Majas stora mörka ögon uttryckte djup längtan. Hennes blickar riktigt hängde vid de solgula plommonen och de glänsande mörka drufvorna, och man kunde förstå att det vattnades i hennes halföppna lilla mun. Men med oförklarlig ståndaktighet höll hon sina små händer på ryggen och vägrade att taga emot det minsta bär eller hvad man än bjöd henne.

Under hemvägen sade tanten: »Men, Maja, hvarför tog du ej emot något af allt det goda, man ville ge dig på herrgården?»

Och den lilla hjältinnan å la Sven Dufva svarade så här: »För då skämdes tant, om jag rörde något.»

Då Arvid var nära fem år gammal, hade han en dag kommit in i sin fars arbetsrum, där en kassakista af järn för tillfället stod öppen. Fadern, som var sysselsatt, märkte ej att gossen var i rummet, förrän en välbekant knäppning i fjädern till kistans mekanik kom honom att se upp och i blinken uppfatta, att gossens ena hand hvilade på kanten af kistan just som det tunga locket med en fruktansvärd kläm slog igen.

Faderns förskräckelse var så våldsamt, att han i första ögonblicken blef ur stånd att se efter hur det gått med gossen. Lyckligtvis hade emellertid Arvid hållit fingrarna böjda, så att fastän lockkanten träffade dem, slog den samtidigt bort den lilla handen från kistan. Stum och krit-hvit smög sig Arvid ned i undre våningen till mamma. Då modern fick syn på den nu svart-blå och vanställda handen, kunde hon ej tro annat än att fyra fingrar voro krossade. »Spänn för, vi måste genast fara till doktorn!» ropade hon genom fönstret till kusken på gården och började så att sköta om handen. Under tiden grät hon oafbrutet. Med sin oskadade hand torkade Arvid, glömsk af egen smärta, undan för undan bort hennes tårar och sökte med smekningar trösta henne. Doktorn fann att det varit »ett förfärligt slag», men de små fingrarna blefvo efter någon tid brukbara.

Då Arvid gått ett par år i skola, hade han hunnit göra några bittra erfarenheter. En af lärarna hade ojämnt lynne. Somliga dagar var det alldeles omöjligt att tillfredsställa honom. Nästan alla gossarna hade ett horn i sidan till denne lärare. De ansågo honom nyckfull och »kitslig». En dag kom emellertid Arvid hem och sade: »Jag har fått veta något om doktor X. Han har kräfta i magen. Nu kan man ju förstå, hvarför han är sådan han är. Mot mig får han vara så svår som helst efter detta, jag skall aldrig mer bli förbittrad.» Och han höll ord.

Med samma känsla af förpliktelse mot alla som lida har Arvid gått ut i lifvet.

Små människobarns själar gömma många skatter af kraft och ömhet. I mån som dessa få komma i dagen ljusnar det säkert i världen, tror

AMIGO.

Den lilla krabban.

DET VAR en solskensdag vid västkusten — Karin och Elsa voro ute och fångade krabbor, hvilket tillgick på så sätt, att Karin låg på magen och metade, under det att Elsa satt bredvid och bad för alla krabbor, som till äfventyrs närmade sig den lilla dansande stenen. Karin var tio år, tidigt utvecklad och uteslutande praktiskt anlagd, Elsa hade nyss fyllt åtta och var sorgligt oförståndig. Däraf kom det sig också att hon nu endast såg på.

Vattnet var grundt och klart, hon kunde godt se krabbfamiljerna där nere. Ty att det var familjer syntes ju tydligt. Där höll just en krabbpappa på att säga adjö till hustru och barn, innan han kraflade sig iväg. — Gudske-lof, han undgick faran! Nå, det var klart att han inte skulle bli lurad, så gammal och klok som han var, och dessutom skulle han väl till kontoret och hade brådtom. Inte skulle det någonsin fallit hennes pappa in att leka med stenar, då han gick till sitt kontor. Elsa måste skratta högt åt den tanken, men tystnade genast för en sträng blick af Karin; hon visste ju att hon inte fick skrämja bort krabborna. — Om hon bara fått det ändå! Då skulle minsann ingen blifvit fångad. Åter lutade hon sig darrande af förskräckelse ut öfver klippkanten. Den här gången var det de bägge pojkarne, som skulle till skolan. Hon såg hur krabbmamman förmanade dem — måtte hon nu också säga något om farliga stenar! Men de voro visst inga lydiga barn, de där krabbgossarna; de hade inte hunnit långt, förrän de började slåss alldeles vådligt. Hu, så de klap-pade om hvarann! Det var väl att deras mamma såg dem. Hon kom sättande så fort hon kunde och skilde dem åt med några kraftiga örfilar af sin stora klo. Det kändes nog, men det var rätt åt dem — och så kommo de undan stenen. Hvart tog krabbmamman vägen, tro?

Hon alldeles försvann. Kanske hon gick till någon grannfru för att beklaga sig öfver sina stygga gossar. — Nu var det endast en liten, liten krabbflicka kvar där hemma. Bara hon ville hålla sig beskedligt inne! Men — nej! hon skulle förstås ut och leka i solen. Mycket riktigt — där fick hon syn på Karins sten. Nu lekte hon med den, bet sig fast som på lek, släppte den åter och tog retad ett säkrare tag — nu, nu hissades hon upp i luften och där låg hon i den lilla blåmålade bleckspannen.

Elsas ögon fylldes af tårar, och fast hon hade stor respekt för Karin, vågade hon ändå en invändning. Kunde inte Karin kasta i den lilla krabban igen?

Nej, visst inte! Trodde Elsa verkligen att hon var så dum, när hon nu äntligen fått en krabba. Ånej, den skulle allt ätas upp till kvällsmat.

Elsa ryste och storgråtande följde hon efter Karin. Hon var, som sagdt, grufligt opraktisk.

Väl hemkommen fick hennes mamma snart reda på hur saken förhöll sig, och som hon aldrig kunde se Elsa gråta försökte hon ställa allt till rätta. Det var ej lätt att få Karin att ge med sig, men slutligen öfvertalades hon dock att för en större slant sälja krabban, och om en stund tågade de åter ned mot stranden. Som det var för sent att gå tillbaka hela vägen, beslöts det att krabban skulle släppas i vid ångbåtsbryggan. Vattnet var djupt och mörkt, krabban försvann ögonblickligen. Elsa stod och stirrade efter den, så började hennes tårar att rinna på nytt.

— Hvad är det nu då? frågade Karin otåligt. Du har ju fått släppa i krabban.

— Ja-a, med gaf Elsa snyftande, men det är inte säkert att hon hittar hem till sin pappa och mamma.

VIVA.

Gunnel.

SKOGEN STOD andaktsfull, insjön låg spe-gelklar, solen sken och fåglarna sjöngo. Då kom Gunnel, barnet, till den lilla prästgården, långt belägen ifrån all samfärdsel och um-gänge med andra människor. Invånarna där lefde därför sitt eget lif. Gunnel, barnet, kom att göra så med.

Den sommar Gunnel kom var en af våra vackraste och hon fick tillbringa hela sin dag ute. Hon intog sina måltider på "verandan", sof och gjorde toalett i "syrenbersån". Samma yttre lefnadsregler följdes hennes andra sommar. Sina första intryck erhöill alltså Gunnel vid naturens eget hjärta, och hennes kärlek till allt i skapelsen, hennes omedelbarhet och helhet samt sinne för det vackra och harmoniska tillskrif-ver jag, hennes mor, denna omständighet. I sin kärlek till allt i skapelsen inneslöt hon främst blommor och djur och visade gent emot de senare, af hvad art de vara måtte, fullkom-lig oräddhet. De voro alla vackra och snälla. Den ena dagen kunde hon t. ex. öfverraska oss med en stor groda i hvardera handen, under lifliga och öfvertygande loford öfver hur fina och "lala" de voro, den andra med för-klädet fullt af "tordjeflar" eller gående tyst på tå efter en igelkott, smeksamt bedjande: "vänta lite, snälla mullebase!" Inför dessa iakttagel-ser kunde vi aldrig rätt förklara hennes rädsla och skygghet för skapelsens krona, människan. Hon kunde nämligen som liten aldrig förmås att gå till, hälsa på eller låta sig smekas af någon främling och delvis berodde detta natur-ligtvis därpå, att hon sällan var i tillfälle se eller komma i beröring med andra än sina när-maste och husfolket. Mot dem, bland sina blommor och djur var hon glad, munter och språksam, men visade sig i en hast en främ-

ling, tystnade jollret och hon försvann helst. Därför blef min öfverraskning stor inför följande lilla händelse, som egentligen utgör taflan. Det föregående endast ramen.

En s. k. "luffare" kom en kall vinterdag in i köket i prästgården, dit annars undantagsvis dessa individer hittade vägen. Mannen väckte på en gång medlidande och afsky, klädd som han var i de uslaste trasor, ansiktet försupet och härjadt samt hela varelsen skälvande af köld. På hans begäran om mat ombads han sitta och äfven värma sig. Under tiden kom Gunnel ut i köket, omedveten om att någon främmande var där. Vid åsynen af mannen på stolen tvärstannade hon först, var beredd att springa tillbaka in, stannade ånyo och förblef så stående midt på golvet, oafvänt betraktande främligen. Jag iakttog endast barnet, som af något, för oss äldre ofattbart, drogs allt närmare och närmare den okände. Kommen ända fram till honom stod hon länge och såg med stora, undrande barnaögon upp i hans ansikte, släppte så "dockan" och "lammet" och kröp sakta upp i hans knä. En ytlig känsla manade mig att rycka barnet ur hans famn, men hennes små armar voro redan hårdt slutna om hans hals, och då jag såg tårar rulla utför de hårda, om lidelser och brott talande dragen samt den lilla barnahanden smekande och sonande lagd däröfver, blef jag stående andaktsfull och stilla. Händerna knäpptes omedvetet: Den vackra, gripande taflan skänkte mig ett minne för lifvet.

På sedermera framställd fråga, hvarför Gunnel ej var rädd för den främmande mannen, svarade hon: "För han va' inte lyttli" och en annan gång, då någon af tjänarna anmärkte, att han var ful, blef svaret: "Han va' vatter i ödonen."

ADA.

Hvad är simpelt?

I FEMTE KLASSEN i Eggertska flickskolan hade man räkning. Fröken Berg satt i katedern och såg med allvarlig uppsyn ut öfver klassen. Griffarna rasslade mot taflorna, och allt som oftast hördes en hostning.

Längst nere i klassen satt Karin i sina grå ullstrumpor och grofva kängor. Hon var nykomling, från landet, och hon hade mer än en gång hört ordet simpelt, när hon gick förbi några af kamraterna. Inte var hon så fin som de, inte hade hon vare sig spetsar eller rosetter eller krusadt hår, men det ville hon inte heller ha. Hon hade ju en alldeles ny klädning, Nilla väft, och alltid rena förkläden. Hvad menade de då med simpelt? Hon hade gått och funderat på det ordet flera dar, och nu hade hon beslutat sig för att skriva hem och fråga mor. Hon visse det nog.

Men just nu under räknatimmen inträffade något, som gjorde det öfverflödigt. Hon hade en otäck snufva och hade lagt sin näsduk bredvid sig på pulpeten för att ha den ständigt till hands, men när hon skulle använda den, var den försvunnen. Hon trodde att den fallit på golvet, men där fanns den inte. Då hörde hon ett svagt fnitter från Elsa, som satt framför henne, och när hon såg ditåt, fick hon se sin stora näsduk med den högröda bården utbredd öfver Elsas pulpet. Då böjde hon sig fram och drog näsduken till sig. Fröken såg på Karin just då och frågade med sträng röst: "Såg du hvad Elsas tal blef?" "Ja," sade Karin. "Sådant är simpelt," sade fröken.

I detsamma ringde klockan och flickorna reste sig för att gå ut. "Elsa och Karin stannar," sade fröken allvarligt. När alla voro gångna utom dessa två, gick fröken Berg bort till Karin. "Hvarför såg du på Elsas tafla?" frågade hon. "Jag ville inte göra det," sade

Karin lugnt, "men jag hade blifvit af med min näsduk, och så låg den på Elsas bord, och så skulle jag ta den, och så såg jag hennes räkning."

Fröken vände sig till Elsa: "Hvarför hade du tagit Karins näsduk?" "Den hade så vacker röd bård," svarade Elsa. Fröken såg mycket allvarsam ut. — "Om jag inte hörde fel, så var det du som i går sade något om simpel, när Karin gick förbi." "Ja, det tycker de andra också," sade Elsa med en knyck på sitt krusade hufvud. "Ni kan gå nu," sade fröken. Hon satte sig att se på Karins räkning. Den var alldeles riktig. Så gick hon till Elsas tafla. Resultatet var riktigt, men räkningen var felaktig.

Tyska fröken var sjuk och flickorna skulle ha ännu en timme räkning i stället för tyska. När alla kommit in igen och sutto på sina platser, vände fröken sig till Elsa och bad henne säga hvad hennes tal blifvit. "X=3894" läste Elsa. — "Det är rätt, kom fram med din tafla." Elsa kom. "Hvar är räkningen?" sade fröken. — "Jag hade strukit ut den, för jag visste inte, att fröken ville se den."

Fröken Berg såg ännu strängare ut än vanligt, och rösten skälfdde en smula. — "När du var ute, Elsa, räknade jag igenom ditt tal. Det var oriktigt räknadt och ändå stod där till sist X=3894. Hvar hade du sett det?"

Elsa kunde inte komma undan. Hon måste svara, och man hörde ett svagt "på Karins tafla". Gå och sätt dig, sade fröken, och så var det dödyst en lång stund.

Fröken Berg höll sedan ett litet tal till sin klass, ett sådant som hennes flickor ännu i dag komma ihåg, fastän de nu äro gamla.

"Vet ni hvad simpelt är," sade hon, "det är inte att vara enkelt klädd, men att handla oärligt och kärlekslöst — det är simpelt. Jag trodde först, att det var Karin, som ville se, hvad Elsas tal blifvit, men nu vet jag, att detta var ett misstag. Du, Elsa, stal resultatet från Karins tafla, du försökte bedraga mig och inbilla mig, att du räknat ditt tal rätt, och du tog Karins näsduk, inte i någon god afsikt, är jag rädd. Sådant är simpelt."

När timmen var slut, gick fröken bort till Karin och strök henne öfver håret. Tänk, fröken Berg, som var så sträng! Och det kändes nästan, som om det hade varit mor.

Den kvällen skref Karin hem. Inte om Elsa och inte om de andra flickorna heller, men hon skref att lärarinnan i matematik hade börjat bli lik mor, "fastän inte just i ansiktet". Och så skref hon: "Bara tre och en half veckor igen till julferierna." Det satte hon tre utropstecken efter. Inne i brefvet lade hon en önskelista. Det var med tanke på julklapparna, och öfverst på den stod "Näsdukar utan bård"

GRETA LUND.

Tant Strömbergs stek.

FÖR ÖFVER 70 år sedan bodde i Strängnäs en apotekare Björklund med sin familj. En dag kom han upp till hustrun och sade att tre resande vänner från Stockholm kommo på middag. Oron blef stor, ty någon stek kunde ej anskaffas. En professorska, god väninna, kom på besök och sade: "Du skall få min halfstekta gödkalfstek och såsen med." Den lilla fyraåriga dottern satt i rummet och lekte.

Middagen blef utmärkt och en af herrarne prisade den goda steken och bad att få taga af den en gång till. Då hof den lilla Elmir upp sin röst och sade: "D'ä' ä' tant Strömbergs stek — å såsen mä"! Förklaring gjordes till allmän munterhet.

ELLINOR.

Docklek.

ELSA, SEXÅRINGEN, sitter i stugans mörka kaste vrå och leker med sin trasdocka. Vid spiseln sitter hennes mormor och stickar, och på bordet ligger katten och sofver.

Elsa talar till dockan, men tyst, så icke mormor kan höra det, ty det är mormors egna ord hon citerar.

— Stackare, hvad skall det bli af dig, säger hon med det lilla hufvudet böjdt öfver dockan, som ligger i hennes knä. Jag är ju gammal nu och mor din frågar icke stort efter dig, och far har du ingen. Och hon börjar smeka och kyssa dockan och trycker henne hårdt intill sig.

— Stackare, säger hon igen, när jag är död kommer väl du på socknen.

Nu tiger Elsa och funderar en stund.

— På socknen, hvad är det? ropar hon till mormodern.

— Det är både mycket och litet, svarar mormor.

— Är det roligt, mormor?

— Nej, Gud tröste alla —

Elsa vaggar dockan fram och tillbaka på sina knän.

— Stackare, som får komma på socknen, för du ingen far har, tillägger hon, lillgammalt allvarsam.

— Mormor, är det fult å ingen far ha? Elsa har plötsligt kommit ihåg något, som smedens Erik sagt till henne, och som de andra barnen skratat åt. Det var ett ord hvars innebörd hon ej förstod, men ändå hade det bränt henne, så det gjort ondt, och instinktivt hade hon satt det i samband med att hon var faderlös.

Mormor sitter med ryggen vänd åt Elsa och ser ej de spörjande barnaögonen. Hon stickar och tänker, och den, som skamlöst öfvergifvit mor och barn, står för hennes sinne, när hon skarpt svarar:

— Ja, det är allt riktigt leddet.

Elsa sänker hufvudet, det rycker kring den känsliga barnamunnen, och häftigt för hon det lilla trasbyltet intill sitt ansikte och börjar storgråta.

Mormor undrar hvad som står på. Hennes ord ha redan fallit ur minnet.

— Jag — jag har ingen far som de andra barnen, snyftar Elsa öfvergifvet.

Mormor stickar alltjämt, men hennes glasögon ha fått imma.

— Det ä' så många, som inte ha det, tröstar hon, och förresten har du ju gamla mormor än och kanske att mor kommer hem till midsommar och har något vackert till dig.

Elsa lystrar till och upphör att gråta. Hon skulle kommit så många gånger förr, men kom aldrig, och Elsa känner henne knappast, men hon börjar strax fundera på, hvad hon skall kunna få af henne. En hatt, ett förkläde, kanske en docka med ögon och hår och röda kinder. Elsa tittar ner på byltet i knäet.

— Nej, jag vill ingen annan docka ha, tänker hon, denna tycker jag bra om. Hon tar upp ett rödt band ur fickan och knyter det om dockan och slätar hennes klädning och kysser henne.

— Vet du hvad vi ska göra, pratar hon, jo vi ska gå långt, långt ut i världen och öfverallt, och vi ska be om en far, en riktigt far förstår du. Vi ska be så snällt och vackert och niga och tacka och säga att det är så ledsamt att ingen far ha, och alla tycka det är fult, och när mormor är död, få vi komma på socknen.

Elsas ögon lysa. Leken intresserar henne och hon vill ha kisse med. Hon lockar på honom, och då han icke kommer, tar hon honom helt beskäftigt under armen, och så marschera de ut alla tre: Elsa, dockan och kisse.

HANNA SÖDERLUND.